

Fiscale en administratieve actualiteiten april 2008

De adviseur als medepleger

De dag des oordeels nadert!

Belastingadviseurs, accountants en andere financiële adviseurs van een ondernemer kunnen binnenkort door de inspecteur rechtstreeks worden beboet als zij samen met de cliënt 'een scheve schaats hebben gereden'. Dat is het meest indringende onderdeel van de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), een wetsontwerp dat op 1 juli 2008 in werking zou treden maar dat nog even is uitgesteld.

De aanbouwwet bij de Awb maakt het mogelijk dat een adviseur onder omstandigheden als een medepleger kan worden aangemerkt en als zodanig bestempeld kan worden als een 'boeteling'. De inspecteur kan de adviseur dan een boete opleggen die maximaal even hoog is als het bedrag aan belasting dat zijn cliënt te weinig heeft betaald. Deze nieuwe regeling zal een verdergaande aansprakelijkheid voor financiële adviseurs opleveren. En die zitten daar niet op te wachten.

Wanneer is de adviseur medepleger? Medeplegen is een begrip uit het strafrecht. Dat is aan de orde als twee of meer personen gezamenlijk een delict plegen. Het is niet nodig dat ieder afzonderlijk alle bestanddelen van het delict uitvoert. Wel is een bewuste samenwerking en een gezamenlijke uitvoering vereist. Een belastingadviseur die zijn cliënt behulpzaam is bij een (onjuiste) aangifte past goed in dat beeld. Of een adviseur die weet dat zijn cliënt een fiscale positie inneemt die niet te verdedigen valt en er toch aan meewerkt om die positie in stand te laten.

Natuurlijk moet een (belasting-)adviseur zich niet inlaten met het bewust – willens en wetens – doen van onjuiste aangiften. Dat is een strafbaar feit en daar kan de adviseur nu al voor worden vervolgd. Uit de rechtspraak blijkt dat dit geen dode letter is. Het geval van de belastingadviseur van een bekende (thans in en voor Rusland werkzame) voetbaltrainer is uitgebreid in de pers geweest. De vraag is dan wat een boete in het belastingrecht – een administratiefrechtelijke sanctie – nog toevoegt aan de mogelijkheid om een strafvervolgning te starten. En voor minder ernstige gevallen bestaat er ook nog tuchtrecht.

Als de belastingadviseur of accountant persoonlijk kan worden beboet, heeft dat ingrijpende gevolgen voor de werkverhouding tussen die adviseur en zijn cliënt. Een conflict of interest dient zich dan al snel aan. De adviseur zal minder snel bereid zijn om 'tot het uiterste' te gaan, om een boete voor zichzelf (of zijn kantoor) te voorkomen. En hij zal zijn cliënt misschien wel eerder dan thans het geval is, erop wijzen dat bepaalde fiscale gedragingen echt niet kunnen. Een aangifte waarin de gevolgen van die opstelling of transacties zijn verwerkt, zal hij dan ook niet voor zijn rekening kunnen of willen nemen. En dan klinkt al snel "dan zoek je maar een ander als adviseur".

BelastingBelangen biedt de ondernemer en zijn adviseur fiscale informatie die altijd door de beugel kan. De adviseur kan met die informatie zijn cliënt goed begeleiden om fiscaal voordeel in de zaak én in privé veilig te stellen. Met deugdelijke adviezen, tot 'wat er nog net kan', maar altijd goed te onderbouwen met een pleitbaar standpunt. Dan lopen de ondernemer én zijn adviseur geen enkel risico dat ze beboet worden.

Ik wens u veel leesplezier en fiscaal voordeel.

SAMEN EEN VBI'TJE DOEN?
IK 90%... JIJ 10%

Vrijgestelde beleggingsinstelling: meer mogelijkheden voor de DGA

Financiën heeft de mogelijkheden verruimd voor de directeur-groootaandeelhouder om gebruik te maken van de vrijgestelde beleggingsinstelling (VBI). De DGA kan voor zijn beleggingsvennootschap het VBI-regime benutten – en daardoor belastingvrij beleggen – mits die vennootschap een tweede aandeelhouder heeft met een belang van ten minste 10%. Met deze handreiking geeft Financiën duidelijk aan waar de grens ligt tussen het collectief beleggen zoals dat vereist is in de VBI-regels, en het materieel individueel vermogensbeheer waarvoor het VBI-regime niet wordt toegestaan.

De vrijgestelde beleggingsinstelling biedt de mogelijkheid om belastingvrij te beleggen in een vennootschap: de VBI is vrijgesteld van de heffing van vennootschaps- en dividendbelasting. Dat biedt zicht op een beter rendement. Veel DGA's met een beleggingsvennootschap hebben dan ook direct na de invoering van het VBI-regime (per 1 augustus 2007) maatregelen getroffen om hun beleggingsvennootschap om te bouwen tot een VBI, en de inspecteur gevraagd om per 1 januari 2008 de VBI-status toe te kennen. Dat is niet gebeurd: inspecteurs hebben die verzoeken aangehouden omdat niet duidelijk was of bij een beleggingsinstelling met in feite maar één aandeelhouder – de DGA met een aandelenbezit van 99% en zijn partner of kind met 1% – wel sprake was van het voor de VBI vereiste collectief beleggen.

De staatssecretaris van Financiën heeft begin maart – na indringende vragen vanuit de Tweede Kamer en de fiscale adviespraktijk – hier meer duidelijkheid geboden.

In een beleidspublicatie stelt hij dat het VBI-regime niet bedoeld is voor situaties van materieel individueel vermogensbeheer. De vrijstelling is bestemd voor instellingen die zich richten op het collectief beleggen voor een breed publiek of voor institutionele beleggers. En daarvan is geen sprake als een beleggingsvennootschap één overheersende aandeelhouder heeft en een of meer andere aandeelhouders die er 'bijgezocht' zijn om voor de vorm te voldoen aan de eis van meerdere participanten. Bij die opzet wordt ook niet voldaan aan het vereiste open-end karakter.

In de beleidspublicatie is de grens tussen 'collectief beleggen' en 'materieel individueel vermogensbeheer' niet scherp getrokken. En daarmee is de deur voor de DGA om een VBI te verkrijgen, niet helemaal dichtgegooid. Een VBI zou kunnen als de DGA meerdere aandeelhouders in zijn beleggingsvennootschap toelaat én die nieuwe aandeelhouders nieuw beleggingsvermogen in de vennootschap inbrengen waardoor er schaal- en efficiencyvoordelen kunnen worden behaald. Er moet sprake zijn van een krachtenbundeling. Dat is niet het geval bij een beperkte toetreding van nieuwe aandeelhouders vanuit de familiekring van de DGA, bijvoorbeeld zijn in gemeenschap van goederen gehuwde echtgenoot, of een of meer minderjarige kinderen die met door senior geschonken of geleend geld gaan meedoen. Na het verschijnen van deze beleidspublicatie is de afbakening van 'collectief beleggen' en 'materieel individueel vermogensbeheer' op veel plaatsen opnieuw onderwerp van gesprek geweest. Ook tussen Financiën en

vertegenwoordigers van beroepsorganisaties van belastingadviseurs. In een van die gesprekken heeft de staatssecretaris vriend en vijand verbaasd – en belastingadviseurs aangenaam verrast – met de mededeling dat de VBI-status zal worden verleend als de beleggingsvennootschap van de DGA een tweede aandeelhouder heeft met een belang van tenminste 10%. Het regiokantoor van de Belastingdienst Oost - kantoor Almelo, de eenheid die is aangewezen voor de behandeling van verzoeken om toekenning van de VBI-status, zal dat gaan medelen aan de DGA's en hun adviseurs die zo'n verzoek hebben ingediend. Dat betekent dat de meeste aanvragen zullen worden afgewezen, maar door de feiten aan te passen aan de nieuwe uitleg van het collectief beleggen kan met een nieuw verzoek alsnog de VBI-status worden verkregen.

Commentaar

Financiën geeft met deze goedkeuring een forse tegemoetkoming aan DGA's die belastingvrij in een VBI willen gaan beleggen. Tot op heden hebben naar verluidt zo'n 150 DGA's een VBI-aanvraag ingediend, maar dat zullen er nu snel veel meer worden.

De nieuwe goedkeuring van Financiën moet wél worden geplaatst in de context van de eerdere beleidspublicatie. Dat betekent dat die nieuwe aandeelhouder te beleggen vermogen in de vennootschap moet inbrengen, waardoor er een krachtenbundeling ontstaat. Verder moet er door toetreding van de 10% aandeelhouder materieel iets veranderen aan de zeggenschap over de beleggingen in de vennootschap. Ook het open-endkarakter moet goed worden ingevuld. Is aan die voorwaarden voldaan, dan kan goed verdedigd worden dat de 10% aandeelhouder in de directe familiekring van de DGA kan worden gevonden. Denk aan de buiten gemeenschap van goederen gehuwde echtgenoot of een meerderjarig kind.

De tegemoetkoming van staatssecretaris De Jager van Financiën is breed uitgemeten in de financiële dagbladders. Een vastlegging daarvan in een officiële beleidspublicatie van Financiën zal naar verwachting op afzienbare termijn volgen.

Benut de scholieren en studentenregeling

Gaat u de komende zomermaanden tijdelijk scholieren en studenten als vakantiewerkers in dienst nemen? Pas dan de scholieren- en studentenregeling toe. U hoeft als werkgever pas loonbelasting in te houden en af te dragen als de vakantiewerker meer dan € 1.633,50 per kwartaal verdient. Dat scheelt u administratieve rompslomp, en de vakantiewerker hoeft geen T- of Tj-biljet in te dienen. Vraag naar de voorwaarden bij de inspectie, afdeling loonbelasting. Let op: deze regeling geldt niet voor de werknemersverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage voor de zorgverzekeringswet.

Een beetje te hard gereden: toch voor eigen rekening!

De werknemer die onder werktijd in zijn auto van de zaak te hard rijdt en daarvoor bekeurd wordt, moet de boete in alle gevallen zelf betalen. Hof Den Haag besliste in mei 2006 dat een werkgever in zo'n situatie de boete niet op de werknemer kan verhalen als die niet meer dan 10 kilometer te hard rijdt. De Hoge Raad heeft deze uitspraak vernietigd; de werkgever kan zo'n verkeersboete wél in alle gevallen verhalen.

Een automobilist die een verkeersovertreding begaat, kan daarvoor bekeurd worden. Die bekeuring wordt opgelegd aan de automobilist zelf, of, als zijn identiteit niet direct kan worden vastgesteld, aan

degene op wiens naam het kenteken van de auto staat. Dat is zo geregeld in de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV).

De procedure betreft een werknemer van TPG Post die onder werktijd in een auto van de zaak te hard reed en daarvoor bekeurd werd. Maar liefst drie keer; hij reed 4, 6 en 11 kilometer te hard, boven de toegestane snelheid van 50 kilometer per uur. De bekeuringen werden opgelegd aan de kentekenhouder: de werkgever TPG Post (of de leasemaatschappij). Die verhaalde de boetes op de betreffende werknemer door inhouding op het nettoloon.

In een proefprocedure stelde Abvakabo namens de werknemer dat verhaal niet was toegestaan omdat geen sprake was van opzet of grove schuld van de werknemer. Hof Den Haag was het daar gedeeltelijk mee eens. Het Hof besliste dat bij een snelheidsovertreding van niet meer dan 10 kilometer per uur (boven de toegestane 50 kilometer per uur) géén sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid, daarboven wél. De werkgever kon de bekeuringen wegens 4 en 6 kilometer te hard rijden niet verhalen, die wegens 11 kilometer te hard rijden wél.

De Hoge Raad heeft deze uitspraak vernietigd en beslist dat een werkgever verkeersboetes wegens te hard rijden in alle gevallen op de werknemer kan verhalen.

De Raad komt tot deze beslissing omdat anders een niet te verklaren verschil zou ontstaan tussen een werknemer die te hard rijdt en die zelf beboet wordt, omdat hij in zijn eigen auto rijdt of omdat zijn identiteit door de verbaliserende agent direct kan worden vastgesteld, en anderzijds de werknemer die eenzelfde overtreding begaat maar waarbij de bekeuring aan zijn werkgever – de kentekenhouder – wordt opgelegd. In de eerste situatie zou de werknemer altijd zelf de boete moeten betalen, in de tweede situatie zou die voor rekening van de werkgever blijven. Verder overweegt ons hoogste rechtscollege dat het bij de invoering van de WAHV (in 1989) niet de bedoeling van de wetgever was, dat een werkgever voortaan de boetes moest dragen wegens verkeersovertredingen van zijn werknemers.

Commentaar

Deze uitspraak is in werkgeverskringen met gejuich ontvangen. Na de uitspraak van Hof Den Haag vreesden vele werkgevers dat zij in alle gevallen moesten opdraaien voor de boetes van werknemers wegens snelheidsovertredingen onder werktijd. Dat pakt nu anders uit. De vakbeweging heeft kritiek op de uitspraak: de vakbond stelt dat een beetje te hard rijden onder werktijd tot de normale bedrijfsrisico's behoort, die ten laste van de ondernemer/werkgever behoren te komen. De uitspraak betekent ook voor DGA's een verliespost: zij moeten de bekeuringen wegens een beperkte snelheidsovertreding onder

werktijd toch zelf betalen. Verhaalt de BV de boete niet, dan is er sprake van nettoloon. En dat is fiscaal nog veel duurder.....

DGA blijft in de loonbelasting, maar zijn loonaangifte wordt eenvoudiger

Directeuren-grotaandeelhouders van een BV blijven onder de loonbelasting vallen. Dat heeft staatssecretaris De Jager van Financiën op 9 juni per brief aan de Tweede Kamer meegedeeld. De inhoudingsplicht voor de loonbelasting voor DGA's zou al per 1 januari 2008 worden beëindigd, maar dat werd toen een jaar uitgesteld vanwege technische problemen. Voor die problemen zijn geen adequate oplossingen gevonden. Daarom blijft de inhoudingsplicht bestaan, maar de loonaangifte voor DGA's wordt wel een stuk eenvoudiger. Ook dat levert "een aanzienlijke administratieve lastenverlichting" op voor de DGA.

De inhoudingsplicht voor de loonbelasting voor DGA's moet blijven bestaan. Het beëindigen daarvan – zoals oud-minister Zalm van Financiën eind 2007 heeft voorgesteld – brengt teveel problemen met zich mee. Tot die conclusie komt Financiën na ruim een half jaar overleg met de werkgeversorganisaties en de koepelorganisaties van accountants en belastingadviseurs. Een van de grootste problemen van het beëindigen van de inhoudingsplicht is dat door deze aanpassing zo'n 1.600 DGA's geen recht meer hebben op de afdrachtvermindering voor speur- en ontwikkelingswerk. Ook de behandeling van de fiscale partner van de DGA in de loonheffing wordt een stuk moeilijker. Deze problemen kunnen eenvoudig opgelost worden door de DGA een keuzemogelijkheid te geven om de inhoudingsvrijstelling al dan niet toe te passen, maar zo'n opt-out-regeling veroorzaakt – in de woorden van de staatssecretaris "handhavingsproblemen en risico's voor de (kwetsbare) loonaangifteketen".

Financiën heeft in overleg met de betrokken organisaties het volgende pakket aan alternatieve maatregelen opgesteld:

- invoering van een vereenvoudigde loonaangifte voor DGA's;
- het introduceren van een systeem waarbij maandaangiften met ongewijzigde gegevens (bijvoorbeeld als de DGA elke maand hetzelfde loon opneemt) eerder kunnen worden ingediend dan thans het geval is;
- het invoeren van een eenvoudiger systeem van betaling waarbij niet steeds een ander betalingskenmerk moet worden ingevuld;
- het verhogen van de grens voor de kwartaalaangiften omzetbelasting van € 7.000 naar € 15.000. Hierdoor kunnen naar verwachting zo'n 45.000 ondernemers per kwartaal in plaats van per maand aangifte BTW gaan doen.

Bij dit pakket blijft de DGA in de loonbelasting, zodat recht blijft bestaan op de afdrachtvermindering voor speur- en ontwikkelingswerk. De aanpassingen in de loonaangifteketen worden per 1 januari 2010 ingevoerd. Er staan al enkele andere aanpassingen gepland voor invoering per die datum en door een gecombineerde invoering worden de markt én de uitvoerende diensten niet meer belast dan nodig is. Ook gaan de Belastingdienst en het UWV een uitvoeringstoets doen om te voorkomen "dat de stabiele fase in de loonaangifteketen .... in gevaar komt".

Commentaar

Van uitstel komt afstel, dat blijkt maar weer. Het pakket aan alternatieve maatregelen biedt in ieder geval één duidelijke lastenvermindering, en dat is het optrekken van de grens voor kwartaalaangiften

voor de BTW. Daar kunnen een heleboel kleinere MKB-ondernemers profijt van hebben. De overige maatregelen stellen aanzienlijk minder voor: biljetten eerder kunnen indienen en eenzelfde betalingskenmerk voor meerdere betalingen leveren niet echt een administratieve lastenvermindering op. Alle hoop is gevestigd op de vereenvoudigde loonaangifte voor de DGA. Maar hoe die eruit gaat zien, weet nog niemand.

Buitenlandse BTW: nu terugvragen

Vergeet u niet om vóór 1 juli de BTW terug te vragen die u in 2007 in het buitenland / in de Europese Unie heeft betaald? Als ondernemer kunt u die belasting (meestal) terugkrijgen, maar u moet dan wél tijdig een verzoek om teruggave indienen. Doen, anders vist u achter het net.

Invoering openbare personenvennootschap weer uitgesteld

De invoering van de nieuwe wettelijke regeling voor personenvennootschappen – zoals een vennootschap onder firma of een maatschap – is opnieuw uitgesteld. Minister Hirsch Ballin van Justitie heeft de Tweede Kamer meegedeeld dat de invoering per 1 juli 2008 – zoals eerder gepland – niet meer haalbaar is. De minister streeft nu naar invoering per 1 januari 2009.

De nieuwe wettelijke regeling voor personenvennootschappen staat op de agenda bij de Eerste én de Tweede Kamer. Kern van die nieuwe regeling is dat de huidige vennootschap onder firma, de openbare maatschap en de stille maatschap komen te vervallen en vervangen worden door één nieuwe rechtsvorm: de openbare vennootschap. Die aanpassing heeft vergaande gevolgen voor de persoonlijke aansprakelijkheid van maten in een maatschap: zij worden hoofdelijk aansprakelijk voor het reilen en zeilen in de vennootschap. Zie ook BelastingBelangen 2007, nr. 5: [Maten in een maatschap: let op uw aansprakelijkheid!](#). Voor firmanten in een vennootschap onder firma is de overgang minder groot: zij zijn onder de huidige wettelijke regeling ook al hoofdelijk aansprakelijk. De vennoten van een openbare vennootschap kunnen er voor kiezen dat hun vennootschap rechtspersoonlijkheid verwerft en als zelfstandige juridische entiteit aan het rechtsverkeer kan deelnemen. Maar de openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid (OVR) biedt de vennoten niet meer bescherming: ook bij de OVR geldt dat de vennoten hoofdelijk worden verbonden voor de verbintenissen die door de OVR worden aangegaan. De OVR is ook transparant voor de heffing van inkomsten- en vennootschapsbelasting: de bezittingen en schulden van de OVR worden rechtstreeks aan de vennoten toegerekend.

De nieuwe regeling voor personenvennootschappen is vastgelegd in twee wetsontwerpen: een voorstel met de nieuwe civielrechtelijke regeling, én een invoeringswet met daarin de fiscale aspecten van de openbare vennootschap (met of zonder rechtspersoonlijkheid). De Tweede Kamer heeft vorig jaar al ingestemd met de civielrechtelijke aanpassingen, dat wetsvoorstel ligt bij de Eerste Kamer ter behandeling. De invoeringswet ligt nog bij de Tweede Kamer. De minister van Justitie heeft op dat

MOOI DINGETJE TOCH?
EN NU MET SLECHTS 20%
PRIVÉ BIJTELLING!

LIHM, MIJN BAAS ZEGT
DAT IK ER EENTJE
MET 25% MOET.

laatste voorstel onlangs een (tweede) nota van wijziging ingediend. Daarbij is geregeld dat wanneer de vennoten hun OVR willen omzetten in een BV, zij gebruik kunnen maken van de bedrijfsfusiefaciliteit. In het omgekeerde geval, als de BV wordt omgezet in een OVR, kan dat belastingvrij plaatsvinden met de splitsingsfaciliteit.

Ook heeft de minister toegezegd dat de vennoten ieder voor zich in een OVR in aanmerking kunnen komen voor de ondernemersfaciliteiten, zoals de zelfstandigenaftrek, de 10% MKB-winstvrijstelling en dergelijke, uiteraard voor zover zij aan de daarvoor gestelde voorwaarden voldoen.

De minister streeft er naar de nieuwe regeling voor personenvennootschappen op 1 januari 2009 in werking te laten

treden.

Commentaar

De nieuwe regeling voor personenvennootschappen is al in 2003 als wetsontwerp bij de Tweede Kamer ingediend. De parlementaire afhandeling daarvan wil niet erg vlotten. Een belangrijke oorzaak daarvan is dat de wetgever pas na de behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer aandacht heeft gekregen voor de vele fiscale aspecten van de nieuwe openbare vennootschap (al dan niet met rechtspersoonlijkheid). Dat moet nu worden 'ingehaald' met de invoeringswet. Invoering per 1 januari 2009 zou nog wel eens in het gedrang kunnen komen door het nieuwe BV-recht dat ook gepland staat voor invoering per die datum. De twee nieuwe wettelijke regelingen moeten nog op elkaar worden afgestemd, en als dat tot botsingen leidt zal de wetgever wel voorrang geven aan het nieuwe BV-recht. Het belang daarvan is voor de praktijk groter dan een nieuwe regeling voor personenvennootschappen.

Bijtelling privé-gebruik auto gaat weer veranderen

Staatssecretaris De Jager van Financiën is van plan om de bijtelling privé-gebruik auto per 1 januari 2009 verder te differentiëren. Er komt een derde categorie semi-zuinige auto's met een bijtelling van 20%.

De bijtelling privé-gebruik auto kent sinds 1 januari 2008 twee verschillende regimes: de standaardbijtelling van 25% van de cataloguswaarde, en de bijtelling van 14% voor zuinige, milieuvriendelijke auto's. De 14% bijtelling geldt voor auto's met een beperkte CO2 uitstoot; voor auto's met een benzinemotor tot (maximaal) 110 gram per kilometer, voor auto's met een dieselmotor tot 95 gram. Onder deze categorie vallen maar een paar autotypes; de Toyota Prius is daarvan verreweg het meest populair.

Staatssecretaris De Jager wil met ingang van volgend jaar een derde categorie invoeren, met een bijtelling van 20% voor privé-gebruik, voor niet zo vuile, maar ook niet zo schone auto's. Hieronder vallen benzineauto's met een CO2 uitstoot van 111 tot 140 gram per kilometer, en auto's met een dieselmotor tussen de 96 en 116 gram. Tot deze categorie behoren onder meer een BMW 116i, een Mini Cooper, een VW Golf 1,4, een Seat Ibiza en een VW Polo.

Commentaar

De staatssecretaris wil met deze ingreep nog meer automobilisten aanmoedigen om te kiezen voor een relatief schone auto van de zaak. Voor het milieu is dat een goede zaak. Voor ondernemers / werkgevers wat minder: met drie percentages voor de bijtelling privé-gebruik auto wordt de loonadministratie op dit punt weer wat ingewikkelder.

Apotheker: waardeer uw goodwill af

Heeft u zich als apotheker een paar jaar geleden duur ingekocht? En heeft u de betaalde goodwill nog niet volledig afgeschreven? Laat uw adviseur dan eens nagaan of een afwaardering van de goodwill op lagere bedrijfswaarde niet mogelijk is. De afgelopen maanden is de waarde van apotheken sterk afgenomen; de gemiddeld betaalde goodwill voor een apotheek is gehalveerd van € 1,6 mln. naar € 800.000. Oorzaak: de recente prijsdaling van geneesmiddelen die grote zorgverzekeraars hebben afgedwongen met het zogenoemde preferentiebeleid. Fabrikanten missen daardoor de financiële ruimte om apothekers de voorheen gebruikelijke kortingen en bonussen voor generieke (patentloze) geneesmiddelen te geven. En dat leidt tot een structureel lagere waarde van de apotheek.

Kleine rechtspersonen: één jaarrekening naar fiscale grondslagen

De Tweede Kamer is op 15 mei akkoord gegaan met het wetsvoorstel waarmee kleine rechtspersonen hun commerciële jaarrekening volgens fiscale grondslagen kunnen opstellen. Als de Eerste Kamer dit wetsvoorstel ook geaccordeerd heeft, kunnen kleine rechtspersonen – waarschijnlijk met ingang van de jaarrekening over 2007 – volstaan met één jaarrekening, voor commerciële en fiscale doeleinden. Dit wetsvoorstel is van belang voor zo'n 96% van het Nederlandse bedrijfsleven. Achtergrond van het wetsvoorstel is een vermindering van administratieve lasten: de nieuwe regeling moet het bedrijfsleven zo'n € 400 miljoen aan kostenbesparing gaan opleveren.

Het wetsvoorstel biedt kleine rechtspersonen de mogelijkheid om bij het opstellen van de commerciële jaarrekening uit te gaan van de waardering van de activa en passiva zoals die gebruikt worden voor de aangifte vennootschapsbelasting.

Kleine rechtspersonen zijn BV's die op twee opeenvolgende balansdata aan twee van de drie volgende vereisten voldoen: de waarde van de activa bedraagt niet meer dan € 4,4 miljoen, de netto-omzet over het boekjaar is niet meer dan € 8,8 miljoen, en de BV heeft gemiddeld over een jaar niet meer dan 50 werknemers. Deze categorie omvat zo'n 255.000 bedrijven, en ruim 300.000 economisch inactieve bedrijven, tezamen ongeveer 96% van het Nederlandse bedrijfsleven.

Het wetsvoorstel biedt kleine rechtspersonen de mogelijkheid om te kiezen voor één jaarrekening. Verplicht is dat niet: de BV kan desgewenst een afzonderlijke jaarrekening op commerciële grondslagen blijven opstellen. Ook kan de BV bij een keuze voor de fiscale waarderingsgrondslagen er voor kiezen om

aanvullende informatie te verstrekken bij de afzonderlijke balansposten. De BV die ervoor kiest om de commerciële jaarrekening op te stellen op basis van de fiscale waardering van de bezittingen en schulden, kan met één jaarrekening volstaan voor de deponeringsplicht én voor de aangifte vennootschapsbelasting. De gegevens uit die jaarrekening worden opgenomen in de Nederlandse XBRL-taxonomie. Indien de software van de ondernemer of zijn accountant het gebruik van de taxonomie ondersteunt, kan de jaarrekening eenvoudig worden samengesteld en vervolgens uitgewisseld worden met de Kamer van Koophandel en de Belastingdienst.

Commentaar

Het in elkaar schuiven van de commerciële en fiscale jaarrekening voor kleinere BV's is een goede zaak. Maar of deze nieuwe regeling daadwerkelijk € 400 miljoen kostenbesparing gaat opleveren, valt te betwijfelen. Veel BV's hanteren bij het opstellen van de commerciële jaarrekening ook nu al de grondslagen die zij aanhouden bij het bepalen van de fiscale winst. De tijd zal het leren.....

Verkoop met uitgestelde levering: forse besparing successierecht

De Hoge Raad heeft onlangs een uitspraak gedaan die een forse besparing aan successierecht kan opleveren. De opzet is eenvoudig: senior verkoopt zijn woning aan junior voor de marktprijs en zij spreken af dat de woning pas feitelijk en juridisch zal worden geleverd kort na het overlijden van senior. Ook de betaling van de koopsom wordt tot dat tijdstip uitgesteld. De waardestijging van de woning na de overdracht is voor junior en valt buiten senior's nalatenschap. En van een fictieve verkrijging voor het successierecht is geen sprake, zo heeft de Hoge Raad beslist.

Rutger Wering verkocht in 1996 zijn woning aan zijn zoon Paul voor f 150.000 (€ 68.067). In het verkoopcontract waren vader en zoon overeengekomen dat de woning pas feitelijk en juridisch geleverd zou worden na het overlijden van senior, en wel uiterlijk binnen zes maanden. Junior moest dan ook pas de koopsom betalen. Senior had in zijn testament zijn zoon – naast zijn andere kinderen – als mede-erfgenaam aangewezen.

Toen senior overleed was de woning in waarde gestegen tot f 850.000 (€ 385.713). De erfgenamen verkochten de woning na senior's overlijden aan zoon Paul voor f 150.000, de indertijd overeengekomen prijs. De inspecteur merkte de waardeaan groei van f 700.000 (€ 317.646) aan als een fictief vruchtgebruik, en belaste dat bedrag met successierecht.

In de daarop volgende procedure wees Hof Amsterdam dat standpunt af.

De rechter stelde kort en bondig vast dat er geen sprake was van een fictieve verkrijging. De overeenkomst tot verkoop van de woning had niet tot gevolg dat een 'vererfbaar eigendomsrecht was omgezet in een niet vererfbaar genotsrecht', zoals de wet eist voor zo'n fictieve verkrijging. Senior had door de verkoop met uitgestelde levering niet een genotsrecht tot zijn overlijden – een recht van vruchtgebruik – verkregen, de eigendom van de woning was tot zijn vermogen blijven behoren. Ook het feit dat senior geen vergoeding aan junior verschuldigd was voor het uitstel van levering van de woning, merkte de Amsterdamse rechter niet aan als een fictief vruchtgebruik. Voor een dergelijke vergoeding bestond geen enkele reden, nu vaststond dat senior ook ná de verkoop van de woning aan junior de

NOU, DE VRIES JUNIOR,
VAN HARTE GEFELICITEERD MET DE
AANKOOP VAN UW HUIS.

ACH JA, ERG LELIK
GEVONDEN, MENSEN...
MAAR GEEF DIE SLEUTEL
MAAR WEER GEWOON
TERUG AAN MIJ.

lasten van die woning bleef dragen én het risico van tenietgaan bleef lopen.

De Hoge Raad heeft deze uitspraak in cassatie bevestigd.

De Raad stelde mét het Amsterdamse Hof vast dat de juridische eigendom van de woning tot senior's vermogen was blijven behoren.

En omdat senior de lasten én het risico van tenietgaan van de woning bleef dragen, had hij ook de economische eigendom van de woning behouden. Onder deze omstandigheden kon van een fictief vruchtgebruik geen sprake zijn. De waardeaan groei van € 385.713 kwam toe aan junior zonder dat daarover successierecht

verschuldigd was.

Commentaar

Een zeer profijtelijke uitspraak! Na de uitspraak van Hof Amsterdam, in maart 2006, ging vrijwel iedereen in de fiscale adviespraktijk ervan uit dat de Hoge Raad deze uitspraak zou vernietigen. Nu dat niet is gebeurd, gaat het hek van de dam. Veel erflaters in spé zullen het nu wel aandurven om de ouderlijke woning aan een of meer toekomstige erfgenamen te verkopen, met een uitgestelde levering en betaling van de koopsom tot na het overlijden. Deze opzet biedt kans op een forse besparing aan successierecht, en het downside risk is overzichtelijk. Overleg met uw adviseur of, en zo ja, welke mogelijkheden er in uw situatie zijn om deze gunstige uitspraak te benutten.

De kans is groot dat Financiën zal ingrijpen en deze profijtelijke mogelijkheid om belasting te besparen onmogelijk zal maken. Dat kan op korte termijn gebeuren, bij een afzonderlijke wetswijziging, of Financiën kan deze aanpassing 'meenemen' bij de aangekondigde herziening van de successiewet. Zie ook BelastingBelangen 2008, nr. 2 [De Successiewet gaat op de schop](#).

Check de statutaire doelstelling van uw BV

Bent u DGA en verricht u namens uw BV regelmatig transacties die niet of nauwelijks te rijmen zijn met de statutaire doelstelling van uw BV? Laat dan die doelstelling aanpassen. Dat vergt een statutenwijziging bij notariële akte. Als u als DGA transacties en/of werkzaamheden namens de BV verricht die niet onder de statutaire doelstelling zijn te rangschikken, bent u daarvoor als bestuurder in privé aansprakelijk als het fout gaat. U bent gewaarschuwd....

VAR-verklaring: digitaal aanvragen en automatisch verlengen

De Verklaring Arbeidsrelatie (de VAR) is niet meer weg te denken uit de fiscale praktijk. De VAR geeft duidelijkheid over de fiscale positie van een freelancer of van een zelfstandige zonder personeel. Die kan, met de juiste VAR in handen, zijn opdrachtgever de zekerheid geven dat hij niet als werkgever zal worden aangemerkt en dat de inhouding van loonbelasting en premies werknemersverzekeringen zonder risico achterwege kan blijven.

Financiën wil de aanvraagprocedure voor de VAR gaan digitaliseren. Voor ZZP-ers die al drie jaar achter elkaar dezelfde VAR hebben gekregen, wordt de VAR binnenkort automatisch verlengd.

Ondernemers die een freelancer of ZZP-er inhuren, moeten er altijd op bedacht zijn dat de rechtsverhouding met die opdrachtnemer als een dienstbetrekking kan worden aangemerkt. Cruciaal is of er een gezagsverhouding bestaat tussen de ondernemer / opdrachtgever en de opdrachtnemer. Bij de beoordeling daarvan gaat het niet zozeer om de vraag of de opdrachtgever daadwerkelijk aanwijzingen geeft en controle uitoefent, de bevoegdheid om dat te kunnen doen is al voldoende om een gezagsverhouding – en daarmee een dienstbetrekking – aanwezig te achten. Met alle gevolgen van dien! Opdrachtgever en opdrachtnemer kunnen het risico van een dienstbetrekking vermijden als de freelancer of ZZP-er een verklaring arbeidsrelatie (een VAR) heeft, waarin staat dat hij ofwel winst uit onderneming geniet (VAR-wuo), of zijn inkomsten voor rekening en risico van een vennootschap zijn (een VAR-dga). Met zo'n VAR-verklaring is de opdrachtgever gevrijwaard en hoeft hij niet meer te beoordelen of de opdrachtnemer bij hem in dienstbetrekking is. Om die zekerheid te krijgen moet de opdrachtgever wel aan wél vier voorwaarden voldoen:

- hij moet een kopie van de VAR bij zijn administratie bewaren;
- hij moet de identiteit van de ZZP-er vaststellen en een kopie van diens geldig identiteitsbewijs bij zijn administratie bewaren,
- hij moet controleren of de werkzaamheden van de ZZP-er overeenkomen met de in de VAR genoemde werkzaamheden, én
- controleren of de werkzaamheden plaatsvinden binnen de geldigheidsduur van de VAR.

Heeft de ZZP-er een VAR-ruow, een verklaring dat zijn inkomsten worden aangemerkt als 'resultaat uit overige werkzaamheden', dan kan de opdrachtgever daaraan geen zekerheid ontleen. Hij moet dan zelf beoordelen of de ZZP-er toch niet bij hem in dienstbetrekking is.

Let op: de VAR werkt uitsluitend in derdenverhoudingen.

De VAR moet nu nog schriftelijk worden aangevraagd. Financiën wil de aanvraagprocedure digitaliseren. Zo snel mogelijk. Het is de bedoeling dat de aanvraag voor 2009 al vanaf september 2008 elektronisch kan worden gedaan. Verder wil de staatssecretaris van Financiën een stilzwijgende verlenging van de VAR voor freelancers en ZZP-ers die al drie jaar achter elkaar dezelfde VAR hebben gekregen. VAR-houders zijn bij een stilzwijgende verlenging wel verplicht om wijzigingen door te geven. De stilzwijgende verlenging voor de VAR-wuo en VAR-dga kunnen met ingang van 2010 worden gerealiseerd.

Commentaar

Het digitaliseren van de VAR-aanvragen scheelt een enorme stroom aan formulieren. Dat spaart heel wat papier en postzegels, en dat is in ieder geval goed voor het milieu. En het scheelt ook wel wat aan administratieve lasten. Daar zou nog veel meer verdiend kunnen worden als de Belastingdienst zou besluiten om een voor derden te raadplegen databank op te zetten, waarin alle afgegeven VAR-verklaringen zijn vermeld. Als ondernemers / opdrachtgevers zo'n databank kunnen raadplegen, hoeft de ZZP-er zijn VAR-verklaring ook niet meer uit te printen, te kopiëren en bij een opdrachtgever in te leveren.

Vaste kostenvergoeding ook voor a-periodieke variabele kosten

De Hoge Raad heeft de reikwijdte van een vaste kostenvergoeding voor werknemers fors vergroot. Een vaste kostenvergoeding hoeft niet beperkt te blijven tot een vergoeding van relatief bescheiden, regelmatig terugkerende kosten. Ook variabele kosten die zich niet in elk loontijdvak in min of meer gelijke mate voordoen, kunnen in een vaste kostenvergoeding worden opgenomen, als maar aannemelijk is dat de werknemer die kosten op jaarbasis daadwerkelijk zal maken.

Een woningstichting verstrekke haar directeuren en technisch personeel een vaste kostenvergoeding. Bij controle vroeg de Belastingdienst om een onderbouwing van die vaste kostenvergoedingen en daaruit bleek dat de vaste vergoeding mede betrekking had op sterk wisselende kosten, per periode én per werknemer. Bijvoorbeeld de kosten van lunches met zakelijke relaties en collega's. De ene directeur spendeerde daar maandelijks veel meer aan dan zijn mededirecteur met een vergelijkbare functie. De inspecteur vond de vaste kostenvergoedingen veel te hoog, mede gelet op de verstrekte onderbouwing, en legde over enkele jaren naheffingsaanslagen loonbelasting op. De woningstichting verzette zich daartegen, een procedure volgde.

Hof Den Bosch besliste dat de lunchkosten geen deel konden uitmaken van een maandelijks vaste kostenvergoeding omdat geen sprake was van relatief bescheiden én regelmatige kosten. In cassatie besliste de Hoge Raad principieel anders. Ook variabele, niet regelmatige kosten die worden gemaakt tot verwerving van de inkomsten uit dienstbetrekking kunnen in een vaste kostenvergoeding worden opgenomen. Vereist is dan wel dat werkgever en werknemer aannemelijk maken dat de werknemer deze kosten op jaarbasis zal maken tot het bedrag waarop de kostenvergoeding is afgestemd.

De Hoge Raad was het wel eens met Hof Den Bosch dat een werkgever geen belastingvrije vergoeding kan geven voor de kosten van werknemers voor traktaties op kantoor aan collega's bij verjaardagen en dergelijke persoonlijke feestdagen. Deze uitgaven vloeien voort uit de persoonlijke relaties tussen de werknemers onderling en niet uit de dienstbetrekking.

De Hoge Raad heeft de zaak verwezen naar Hof Arnhem ter verdere behandeling.

Commentaar

Deze uitspraak is voor de praktijk van groot belang. Door het opnemen van variabele, a-periodieke kosten in een vaste kostenvergoeding ontstaat er voor werkgevers en werknemers meer 'lucht' in de kostenvergoedingen. Het a-periodieke karakter van de kosten kan tot gevolg hebben dat de werknemer een deel van zijn kostenvergoeding al heeft ontvangen voordat hij de bij die vergoeding behorende kosten heeft gemaakt. En als er meer werknemers met eenzelfde functie dezelfde vaste kostenvergoeding krijgen, kan de 'goedkopere' werknemer belastingvrij meeliften op de hogere kostenvergoeding van zijn duurdere collega.

DGA: resthypotheek omzetten in renteloze personeelslening

Heeft u, DGA, nog een bescheiden hypotheekschuld bij de bank op uw woonhuis? En heeft u in de BV overtollige liquiditeiten? Overweeg dan om de hypotheekschuld af te lossen en die te vervangen door een renteloze personeelslening bij uw BV. Door die herfinanciering hoeft u geen hypotheekrente meer aan de bank te betalen. U raakt daardoor de aftrek van eigenwoningrente kwijt, maar daar had u toch weinig profijt van omdat die aftrekpost (nagenoeg geheel) wegviel tegen het eigenwoningforfait. Als u geen aftrek eigenwoningrente heeft, hoeft u ook geen eigenwoningforfait in box 1 aan te geven. Dat spaart inkomstenbelasting. Laat uw adviseur nagaan of u voldoet aan de voorwaarden voor een renteloze personeelslening bij uw BV.

Voorziening voor bewaarplicht administratie afgewezen

Ondernemers zijn wettelijk verplicht om een administratie te voeren en “de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat te allen tijde hun rechten en verplichtingen alsmede de voor de heffing van belastingen overigens van belang zijnde gegevens hieruit duidelijk blijken”. De administratie moet zeven jaar worden bewaard. Die bewaarplicht brengt kosten en lasten met zich mee, zeker als de Belastingdienst de administratie vaak komt controleren. Maar een voorziening voor die kosten is niet toegestaan, zo heeft Rechtbank Breda onlangs beslist.

BV Aluspul handelde in aluminium en kunststof ramen, deuren en serres. De BV was onderdeel van een internationaal opererende groep van bedrijven. BV Aluspul werd vaak gecontroleerd door de Belastingdienst, vanwege de internationale vertakkingen en de daarbij behorende transferpricing problematiek. Bij die controles moesten steeds weer erg veel administratieve bescheiden worden overgelegd, met de bijbehorende onderbouwing van prijstellingen etc. Dat kostte de BV veel menskracht en dus geld.

In de jaarrekening over 2000 vormde de BV een voorziening voor de toekomstige uitgaven inzake de bewaarplicht van de bedrijfsadministratie. Zij reserveerde € 43.247 ten laste van de winst over 2000. De inspecteur schraptte die voorziening. Zijns inziens had de BV niet aannemelijk gemaakt dat er een redelijke mate van zekerheid bestond dat de BV uitgaven tot dat bedrag in de toekomst zou moeten voldoen.

De BV motiveerde de voorziening met de meer dan gemiddelde belangstelling die de fiscus had voor de vennootschappen van het concern waartoe zij behoorde. Dat leidde tot regelmatige onderzoeken van haar eigen bedrijfsadministratie, met de daarbij behorende kosten. De BV voerde ter onderbouwing ook de kosten op die zij moest maken om administratieve bescheiden te produceren ten behoeve van buitenlandse concernvennootschappen die door de fiscus in hun land van vestiging werden gecontroleerd.

Rechtbank Breda vond die onderbouwing onvoldoende. Het enkele feit dat de BV – en haar buitenlandse concernvennootschappen – konden rekenen op een bijzondere belangstelling van de fiscus, betekende niet dat op de balansdatum een redelijke mate van zekerheid bestond dat de uitgaven tot het gereserveerde bedrag zich in de toekomst zouden voordoen. De Rechtbank wees de voorziening af.

Commentaar

Deze afwijzende uitspraak zal voor belanghebbende geen verrassing zijn. Om een voorziening te kunnen vormen moet aan drie vereisten worden voldaan: vast moet staan dat de kosten en lasten zijn veroorzaakt in het boekjaar waarover de voorziening wordt gevormd, de latere uitgaven moeten aan deze periode zijn toe te rekenen, én op de balansdatum moet een redelijke mate van zekerheid bestaan dat de uitgaven daadwerkelijk zullen worden gedaan

Zie ook de special in *BelastingBelangen 2007*, nr. 2 [Voorzieningen: de sleutel tot belastingbesparing](#). De Rechtbank concludeert dat in de berechte situatie niet aan de laatstgenoemde voorwaarde is voldaan en daar valt weinig tegen in te brengen. Maar niet geschoten is altijd mis.....

Oriëntatie in China: 30%-regeling toepasbaar?

Voor ons bouwbedrijf zijn er in China grote kansen: heel China is een grote bouwput. Met onze gespecialiseerde equipment bedienen wij al langer enkele grote Chinese bouwbedrijven, maar nu gaan de ontwikkelingen zo snel dat wij overwegen om daar een dochtervennootschap of in ieder geval een kantoor te openen. Om de mogelijkheden daartoe te onderzoeken willen we twee van onze medewerkers naar China uitzenden. Dat zal al gauw een periode van enkele maanden worden. Kunnen wij daar fiscaal iets mee?

Antwoord

Jazeker! Bij een goede aanpak kan voor de naar China uitgezonden werknemers gebruik worden gemaakt van de 30%-regeling, een bijzondere kostenvergoedingsregeling. Die regeling houdt in dat de werkgever zonder nader bewijs 30% van het loon inclusief de

vergoeding, oftewel 30/70 van het loon exclusief de vergoeding, belastingvrij kan verstrekken als vergoeding voor de kosten in het buitenland, de zogenaamde extraterritoriale kosten.

Om voor deze gunstregeling in aanmerking te komen, moet aan enkele voorwaarden worden voldaan.

Dat zijn:

- de werknemer moet worden uitgezonden naar een land in Afrika, Azië, Latijns-Amerikaan, en enkele Oost-Europese landen;
- de uitgezonden werknemer moet in een periode van twaalf maanden ten minste 45 dagen in het buitenland verblijven. Bij het tellen van die periode van 45 dagen telt een verblijf van minder dan 15 dagen niet mee. Is eenmaal voldaan aan de vereiste 45 dagen, dan tellen uitzendingen van ten minste tien dagen ook mee voor de berekening van de 30%-regeling.
- De uitgezonden werknemer heeft geen recht op aftrek ter voorkoming van dubbele belasting.

U ziet het: als de door u uitgezonden werknemers hun reispatroon een beetje in de gaten houden, kunnen zij zonder problemen een vrije vergoeding verkrijgen van 30% van het salaris dat toerekenbaar is aan de periode dat zij in China werken. De 30%-regeling geldt ook voor de premies

werknemersverzekeringen. Als werkgever kunt u deze 30%-regeling toepassen zodra aan de voorwaarden is voldaan. U heeft geen toestemming vooraf van de fiscus nodig.

Check uw samenlevingscontract

Woont u ongehuwd samen? Kortere dan vijf jaar? Dan moet u een notarieel samenlevingscontract hebben om fiscaal, voor toepassing van de Successiewet, als partner te kunnen worden aangemerkt. Het belang daarvan is erg groot: bij overlijden heeft een fiscale partner recht op een vrijstelling van € 523.667 én toepassing van tariefgroep I, met een tarief van 5% oplopend tot 27%. Is er geen notarieel samenlevingscontract, dan bestaat géén recht op die vrijstelling en volgt indeling in tariefgroep III, met een tarief van 41% oplopend tot maximaal 68%.

Let op: in het notarieel samenlevingscontract moet een zorgplicht zijn opgenomen. Uw notaris kan een correct samenlevingscontract voor u opstellen.

Woont u meer dan vijf jaar (ongehuwd) samen, te rekenen vanaf uw 22ste, dan is een samenlevingscontract niet (meer) nodig om partner voor de Successiewet te kunnen zijn.

Afschrijving op door BV verbouwd TBS-pand ook beperkt?

Het bedrijfspand waarin mijn BV is gevestigd, is mijn privé eigendom. Ik verhuur dat pand als directeur-groootaandeelhouder al jaren aan mijn BV. Het pand valt onder de terbeschikkingstellingsregeling. De fiscale boekwaarde op de TBS-balans per 1 januari 2007 is € 327.912, de normale jaarlijkse afschrijving (rekening houdend met de restwaarde) is € 10.000. Mijn BV heeft in maart 2006 een ingrijpende verbouwing in dit pand doorgevoerd om het beter geschikt te maken voor de bedrijfsvoering. Die verbouwing heeft € 100.000 gekost. De BV heeft die verbouwing aangemerkt als een investering in een huurrecht, af te schrijven in vijf jaar. Over 2006 is in de BV (naar tijdsgelang) € 15.000 afgeschreven.

Hoe gaat het nu met de afschrijving over 2007? De WOZ-waarde van het pand voor 2007 is € 430.000. Er is sprake van een pand in eigen gebruik, dus heb ik nog genoeg ruimte om af te schrijven. Kan ik in de BV gewoon weer € 20.000 afschrijven op de verbouwing? Of is die afschrijving vanaf 2007 ook beperkt?

Antwoord

In uw situatie krijgt u ook te maken met de afschrijvingsbeperking op vastgoed!

Het pand dat u als DGA aan uw BV verhuurt, wordt onder de nieuwe afschrijvingsregels aangemerkt als een pand in eigen gebruik. U kunt daarop afschrijven tot op de helft van de WOZ-waarde.

Bijzonder in uw situatie is dat u én de BV in het pand hebben geïnvesteerd, u door de aanschaf van het pand, uw BV door de verbouwing in 2006. Omdat u en uw BV voor de belastingheffing 'verbonden' zijn – en daarom wordt het door u verhuurde pand als een pand in eigen gebruik aangemerkt – moeten die investeringen bij elkaar geteld worden. Die samenvoeging is in de wet verplicht voorgeschreven voor investeringen door verbonden personen of lichamen in het pand "die als investeringen in één gebouw

zouden kwalificeren indien zij een en dezelfde persoon zouden zijn". En dat is in uw situatie het geval: uw investering als DGA in het pand (de aanschaf) kan niet los gezien worden van de investering door de BV in datzelfde pand (de verbouwing). Bij zo'n samentelling schrijft de wet voor dat de afschrijving (en de afwaardering op lagere bedrijfswaarde) op die investeringen wordt bepaald alsof u en uw BV één en dezelfde persoon zijn.

Dat betekent dat een afschrijving in de BV van 20% op de kosten van verbouwing vanaf 1 januari 2007 niet meer is toegestaan. De verbouwing gaat op in het pand, en die investering moet worden

afgeschreven als onzelfstandig onderdeel van dat pand. De afschrijving in de BV op de geactiveerde verbouwkosten wordt beperkt tot een afschrijving naar het percentage dat u aanhoudt voor de investering op uw TBS-pand. Dat zal 3% op 4% per jaar zijn. Over 2007 kan dan in totaal 3% of 4% van de volledige kostprijs van het TBS-pand (minus de restwaarde) worden afgeschreven. Dat komt uit op € 10.000, de gewone afschrijving op uw TBS-investering, plus (stel) 3% van € 100.000, de investering door de BV, ofwel in totaal € 13.000. Deze afschrijving moet u verdelen tussen uzelf en de BV – zo bepaalt de wet – 'naar evenredigheid van de afschrijvingen die u en uw BV zouden hebben toegepast als de samentelling niet had plaatsgevonden'. Dat levert een breuk op, met als noemer een totale afschrijving (zoals die bij onafhankelijke derden zou hebben plaatsgevonden) van € 30.000, te weten € 10.000 op het TBS-deel, en € 20.000 op de investering in de BV. Met deze maatstaf kunnen we nu de afschrijving van in totaal € 13.000 op het pand verdelen over u en de BV: aan u komt toe als afschrijving op de TBS-investering $10.000/30.000$, ofwel € 4.333 en $20.000/30.000$ aan de BV, ofwel € 8.666. U ziet het: de afschrijving op een door de BV verbouwd TBS-pand is er niet eenvoudiger op geworden.

Omzetting eenmanszaak in BV + TBS: toch afrekenen?

Mijn eenmanszaak wordt per 1 september 2008 (gebroken boekjaar) omgezet in een BV. Voor de stakingswinst ga ik een stamrecht bij de BV bedingen zodat een directe afrekening met de fiscus over de meerwaarde van de activa en passiva in de zaak achterweg blijft.

Ik overweeg om het bedrijfspand niet in te brengen in de BV. De kans is groot dat er binnenkort een of twee nieuwe aandeelhouders in de BV zullen toetreden, en ik wil dat pand – dat naar mijn stellige overtuiging nog flink in waarde zal stijgen – liever voor mijzelf houden. Als ik het pand aan mijn BV ga verhuren, gaat dat onder de terbeschikkingstellingsregeling vallen. Dat betekent dat de fiscale spelregels voor de winst uit onderneming van toepassing blijven op het pand. Voor de fiscus blijft de claim op de meerwaarde van het pand zodoende onverkort in stand. Het lijkt me dan logisch dat ik het bedrijfspand fiscaal geruisloos kan doorschuiven van de balans van mijn eenmanszaak naar de TBS-balans. Klopt dat?

Antwoord

Neen, dat klopt niet. De wet kent voor deze situatie géén doorschuifregeling. Als u het bedrijfspand niet inbrengt in de BV, moet u de meerwaarde daarvan tot de stakingswinst rekenen. Daarna moet het pand geactiveerd worden op de TBS-balans, en wel voor de waarde in het economisch verkeer die ook is aangehouden voor de vaststelling van de stakingswinst op het pand.

U constateert terecht dat wanneer het pand aan de BV wordt verhuurd, dat onder de TBS-regeling komt te vallen en daardoor de claim van de fiscus op de meerwaarde van het pand volledig in stand blijft. Een doorschuifregeling zou dan ook alleszins logisch zijn. Te meer omdat de wetgever zo'n doorschuifregeling wél heeft ingevoerd voor de inbreng van ondernemingsvermogen in een BV, de zogenaamde geruisloze inbreng. Dit mankement in de wettelijke regeling is bij herhaling in de vakliteratuur aan de orde gesteld, maar dat heeft nog niet geleid tot een aanpassing van de wet.

U kunt de directe belastingheffing over de meerwaarde van het pand vermijden als u voor die meerwaarde – net als voor de (andere) stille reserves en goodwill in uw eenmanszaak – een stamrecht bedingt. Dat recht kan bedongen worden bij uw BV, ook al brengt u het pand niet in die BV in.

Gaat u met uw bedrijf over de grens?

Als u overweegt om met uw bedrijf de grens over te gaan om uw producten in het buitenland te gaan verkopen, ga dan eerst eens langs bij de Kamer van Koophandel, afdeling internationale handel. Die kan u als starter op buitenlandse markten leuk op weg helpen, met advies én met financiële ondersteuning. Er liggen diverse exportsubsidies op u te wachten. De PSB, het Programma Starters op Buitenlandse markten, de PESP, het Programma Economische Samenwerking Projecten, en de PSOM, voor een Samenwerking op Opkomende Markten, bieden goede kansen om uw avontuur in het buitenland te laten slagen.

Onderhanden werk: fiscaal wel winstnemen, commercieel niet?

Per 1 januari 2007 is de fiscale waardering van onderhanden werk – door 'Werken aan winst' – ingrijpend veranderd. Binnen mijn aannemingsbedrijf moet ik het onderhanden werk nu op de balansdatum verplicht waarderen op een evenredig gedeelte van de met de opdrachtgevers overeengekomen vergoeding voor dat werk. Door deze waarderingmethode moet ik fiscaal veel eerder dan vroeger winst nemen op het onderhanden werk, vóór 2007 kon ik winstneming uitstellen tot het tijdstip van opleveren. Mijn accountant heeft mij verzekerd dat ik de methode 'winstnemen bij opleveren' commercieel wél kan blijven toepassen. De omvang van onze onderneming is zodanig dat wij voor de commerciële jaarrekening voor deze waarderingmethode kunnen kiezen. Kan dat fiscaal ook?

Antwoord

Fiscaal heeft u geen keuze. U moet het onderhanden werk waarderen op "het gedeelte van de overeengekomen vergoeding voor het aangenomen werk, dat is toe te rekenen aan dat onderhanden werk". Deze waarderingmethode wordt door accountants veelal aangeduid als percentage of completion methode (POC methode): de winst op het project moet worden genomen al naar gelang het project gereed komt. Deze waarderingmethode is het uitgangspunt voor IFRS, de boekhoudregels voor beursgenoteerde bedrijven.

De wetgever heeft voor de fiscale waardering van onderhanden werk ook gekozen voor de percentage of

completion methode. Maar daarbij heeft hij de regels uit het jaarrekeningenrecht niet meegenomen. Veel ondernemingen zijn op grond van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving niet verplicht om voortschrijdend winst te nemen. Uitgangspunt bij het opstellen van de commerciële jaarrekening is toepassing van de POC-methode, maar dan moet de winst op de reeds verrichte prestaties van het onderhanden werk wél op een verantwoorde wijze kunnen worden bepaald. Dat is niet het geval als er belangrijke onzekerheden bestaan over de totale omvang van de opbrengst. Of als de kosten om het onderhanden werk af te ronden niet goed zijn vast te stellen. En kleinere ondernemingen staat het vrij om in hun commerciële jaarrekening te kiezen voor de POC-methode of voor winstneming bij voltooiing van het project (de completed contract methode).

De fiscale en commerciële waardering van het onderhanden werk lopen dus niet gelijk op: u moet fiscaal eerder winstnemen dan commercieel. Dat is de wereld op zijn kop. Wellicht dat u die fiscale winst nog wat kunt beperken door een voorziening te treffen, vanwege garanties of onvoorziene kosten. Overleg het eens met uw adviseur.

Check of u onder de verpakkingenbelasting valt.

Nederland is weer een belasting rijker: de verpakkingenbelasting. Valt uw bedrijf onder deze nieuwe heffing? Criterium is of uw bedrijf per jaar meer dan 15.000 kilo aan verpakkingen of verpakte producten voor het eerst op de Nederlandse markt brengt. Als dat het geval is, moet u voor 1 juli 2008 elektronisch opgave doen voor de verpakkingenbelasting bij de Belastingdienst. U kunt uw positie checken op www.belastingdienst.nl/verpakkingenbelasting.

Fiscaal voordeel voor startende ondernemers

Steeds meer mensen kiezen ervoor om ondernemer te worden. Nederland kent eind 2006 circa één miljoen zelfstandige ondernemers, ruim 12% van alle mensen die in ons land betaald werk verrichten. Er zijn veel goede redenen om ondernemer te worden: meer vrijheid van handelen, betere kansen op ontplooiing, en natuurlijk economische en financiële redenen. De overheid stimuleert het zelfstandig ondernemerschap: nieuwe bedrijven geven impulsen aan de concurrentie, dragen bij aan de groei van productiviteit, en zorgen voor innovatie en werkgelegenheid. De overheid biedt startende ondernemers dan ook volop ondersteuning, met subsidies én fiscale voordelen.

In deze special een overzicht van de fiscale voordelen voor startende ondernemers in de inkomstenbelasting. Maar eerst: wie is ondernemer voor de fiscus?

Ondernemer worden

Niet iedereen die ondernemer wil zijn, is dat ook voor de fiscus. De wet en rechtspraak stellen eisen aan het fiscale ondernemerschap. De wet verstaat onder een ondernemer "de belastingplichtige voor rekening van wie een onderneming wordt gedreven en die rechtsreeks wordt verbonden voor verbintenissen betreffende die onderneming".

Uit deze definitie blijkt dat er allereerst een onderneming moet zijn.

De wet geeft daarvan geen omschrijving, de belastingrechter hanteert de gebruikelijke omschrijving uit de bedrijfseconomie: een onderneming is een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid waarmee wordt deelgenomen aan het economisch verkeer met de bedoeling om winst te behalen. Bij zo'n organisatie van kapitaal en arbeid ligt de nadruk op de factor arbeid. Er moet gewerkt worden. De aanwezigheid van 'kapitaal' – bedrijfsmiddelen en andere vermogensbestanddelen om de onderneming te drijven – kan beperkt blijven. Dat is vooral bij vrije beroepers duidelijk: bij deze ondernemers ligt de nadruk op de persoonlijke bekwaamheid (als arts, accountant, advocaat etc.), hun investeringen in de factor 'kapitaal' zijn soms erg bescheiden. De onderneming moet gericht zijn op continuïteit, en niet op een of enkele losse transacties, anders is niet voldaan aan het vereiste duurzame karakter van de organisatie van kapitaal en arbeid.

Om als ondernemer erkend te worden, moet de onderneming voor rekening van de desbetreffende belastingplichtige worden gedreven. Uit de rechtspraak blijkt dat hier de gerechtigdheid tot de stille reserves bij liquidatie van de onderneming beslissend is: een ondernemer deelt mee in de meerwaarde van de activa en passiva van de onderneming bij de bedrijfsbeëindiging. Niet vereist is dat de belastingplichtige zelf de onderneming feitelijk drijft.

Het laatste vereiste voor het fiscale ondernemerschap is dat de belastingplichtige rechtstreeks wordt verbonden voor verbintenissen betreffende de onderneming. Hij moet aansprakelijk zijn voor de schulden van de onderneming. Niet per sé voor alle schulden van de onderneming, maar wel voor meer dan één: de wet spreekt in het meervoud, over verbintenissen. 'Rechtstreeks verbonden' vergt een directe aansprakelijkheid, door het handelen als ondernemer, voor bestaande én toekomstige schulden.

De Belastingdienst beoordeelt aan de hand van de feiten en omstandigheden of de belastingplichtige voldoet aan de vereisten van het fiscale ondernemerschap. Belangrijke criteria daarbij zijn:

- loopt hij ondernemersrisico, met name debiteurenrisico;
- is hij rechtstreeks aansprakelijk voor bedrijfsschulden;
- hoe presenteert de onderneming / de ondernemer zich in het maatschappelijk verkeer;
- wie zijn de opdrachtgevers en hoeveel zijn er;
- hoe zelfstandig is de onderneming;
- hoeveel tijd wordt besteed aan het drijven van de onderneming;
- wordt er winst gemaakt, en hoeveel is dat ten opzichte van het totale jaarinkomen;
- is er kapitaal binnen de onderneming.

De verklaring arbeidsrelatie (de VAR)

Soms is het moeilijk vast te stellen of een opdrachtnemer in loondienst is, als zelfstandig ondernemer werkt, of dat er sprake is van nevenwerkzaamheden (resultaat uit overige werkzaamheid). De opdrachtnemer kan zijn opdrachtgever hieromtrent zekerheid bieden door met een Verklaring Arbeidsrelatie van de Belastingdienst te werken. Voor het aanvragen daarvan zie www.belastingdienst.nl.

De Belastingdienst geeft in zo'n verklaring aan hoe de arbeidsrelatie fiscaal moet worden gedeut. Er zijn vier verschillende VAR-verklaringen, te weten:

- een VAR-wuo: er is sprake van winst uit onderneming;
- een VAR-dga: de opdrachtnemer verricht zijn werkzaamheden voor rekening en risico van een BV;
- een VAR-ruow: er is sprake van nevenwerkzaamheden, en
- een VAR-lb: er is sprake van loon uit dienstbetrekking.

Heeft de opdrachtnemer een VAR-wuo of VAR-dga, dan hoeft de opdrachtgever geen loonbelasting en premies volksverzekeringen in te houden over de beloning voor de verrichte werkzaamheden. De VAR

werkt voor de opdrachtgever als een vrijwaring. Hij moet dan wel een kopie van de VAR én een geldig identiteitsbewijs van de opdrachtnemer in zijn administratie bewaren, en controleren of de verrichte werkzaamheden overeenkomen met de werkzaamheden die in de VAR zijn vermeld en of deze zijn uitgevoerd binnen de geldigheidsduur van de VAR. Met de twee andere VAR's – de VAR-ruow en de VAR-lb – wordt die zekerheid niet verkregen: de opdrachtgever moet dan zelf beoordelen of hij loonbelasting en premies moet inhouden.

Ondernemer voor de omzetbelasting

Het ondernemersbegrip voor de omzetbelasting is veel ruimer dan voor de inkomstenbelasting. Voor de BTW is iemand ondernemer als hij een bedrijf of een beroep zelfstandig uitoefent, ofwel een vermogensbestanddeel exploiteert om er duurzaam opbrengst uit te verkrijgen. Door deze ruimere omschrijving kan iemand die geen ondernemer is voor de inkomstenbelasting toch ondernemer zijn voor de omzetbelasting. Voor de BTW maakt het niet uit in welke vorm het bedrijf of het beroep wordt uitgeoefend.

Fiscale voordelen

Als eenmaal vaststaat dat de belastingplichtige ondernemer is voor de inkomstenbelasting, dan staan hem diverse fiscale voordelen te wachten. Een overzicht.

Verrekening van aanloopkosten

Veel startende ondernemers hebben een langere aanlooperperiode voordat het bedrijf er 'staat'. In die aanlooperperiode worden door de ondernemer in spé al wel kosten gemaakt, maar die kunnen nog niet in aftrek worden gebracht: er zijn nog geen opbrengsten, en de inspecteur erkent de onderneming niet, volgens hem is slechts sprake van 'een leuke hobby'. Een ondernemer kan die kosten voor het opstarten van zijn onderneming over de vijf jaren voorafgaande aan het eerste jaar waarin hij fiscaal als ondernemer is erkend, in één keer alsnog als bedrijfskosten in aftrek brengen.

Daarnaast gelden voor startende ondernemers de gewone regels van verliesverrekening: een verlies uit onderneming kan verrekend worden met het inkomen in box 1 van het voorafgaande jaar (carry back) en het restantverlies met het inkomen in box 1 van de negen volgende jaren (carry forward).

Deblokkeren saldo spaarloon

De werknemer die ondernemer wordt, kan zijn spaarloonregeling benutten als startkapitaal voor zijn bedrijf. Hij kan het saldo op zijn spaarloonrekening deblokkeren en dat saldo als bedrijfskapitaal aanwenden. Dat deblokkeren moet plaatsvinden binnen zes maanden na de start van de bedrijfsactiviteiten. Als startdatum geldt hier de dag van inschrijving van de onderneming in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel.

Zelfstandigenaftrek en startersaftrek

De startende ondernemer komt voor deze twee aftrekposten in aanmerking als hij voldoet aan het urencriterium. Dat is het geval als hij in het kalenderjaar minimaal 1.225 uur in en voor de onderneming heeft gewerkt. Bij een start van de onderneming in de loop van het jaar wordt deze urengrens niet tijdsevenredig verminderd. Voor de 1.225 uren tellen alle uren van directe én indirecte werkzaamheden; ook de tijd die gespendeerd wordt aan het op peil houden of brengen van algemene vaardigheden als ondernemer. Is de ondernemer al langer ondernemer – over de voorafgaande vijf jaar – dan geldt hier een extra eis: hij moet niet alleen 1.225 uren voor de onderneming hebben gewerkt, maar ook tenminste de helft van zijn totale werktijd.

Voor samenwerkingsverbanden – zoals een firma of een maatschap – geldt een extra eis. Als binnen het samenwerkingsverband een van de vennoten of maten hoofdzakelijk (voor 70% of meer) ondersteunende werkzaamheden verricht én het samenwerkingsverband is ongebruikelijk, dan tellen de uren die de ondersteunende vennoot of maat binnen dat samenwerkingsverband heeft gewerkt niet mee voor het urencriterium. Deze problematiek speelt uitsluitend in de familiesfeer, bij firma's en maatschappen tussen partners, en tussen ouders en kinderen.

De hoogte van de zelfstandigenaftrek is afhankelijk van de winst én de leeftijd van de ondernemer: zie onderstaande tabel.

De zelfstandigenaftrek wordt verhoogd met de startersaftrek voor een starter. Dat is de ondernemer die in één of meer van de vijf voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was en bij wie in die periode niet meer dan twee keer de zelfstandigenaftrek is toegepast. Deze omschrijving maakt duidelijk dat een ondernemer meerdere keren (fiscaal) starter kan zijn.

Is de ondernemer aan het begin van het kalenderjaar 65 of ouder, dan krijgt hij nog slechts de helft van de gewone zelfstandigenaftrek en startersaftrek.

Zelfstandigen- en startersaftrek

Bij een winst van	bedraagt de zelfstandigenaftrek en starteraftrek			
	jonger dan 65 jaar	65 of ouder	65+	
- tot € 13.465	9.096	2.035	4.548	1.018
- van € 13.465 tot € 15.620	8.456	2.035	4.228	1.018
- van € 15.620 tot € 17.775	7.820	2.035	3.910	1.018
- van € 17.775 tot € 50.895	6.968	2.035	3.484	1.018
- van € 50.895 tot € 53.050	6.361	2.035	3.181	1.018
- van € 53.050 tot € 55.210	5.688	2.035	2.822	1.018
- van € 55.210 tot € 57.360	5.020	2.035	2.510	1.018
- meer dan € 57.360	4.412	2.035	2.206	1.018

Voor arbeidsongeschikte ondernemers geldt een speciale startersaftrek. Vereist is dat de onderneming wordt opgestart vanuit een arbeidsongeschiktheidsuitkering én de ondernemer moet op jaarbasis 800 uren binnen de onderneming werken. De aftrek bedraagt € 12.000 in het eerste jaar, € 8.000 in het tweede jaar en € 4.000 in het derde jaar. De aftrek kan niet hoger zijn dan de winst.

Aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk (S & O)

De ondernemer die aan het urencriterium voldoet (zie hiervoor) én die in het kalenderjaar ten minste 500 uren besteedt aan speur- en ontwikkelingswerk, krijgt een extra aftrekpost op de winst van € 11.608. De Belastingdienst moet het speur- en ontwikkelingswerk hebben erkend en daarvoor een S & O verklaring hebben afgegeven.

Is de speurende en ontwikkelende ondernemer een starter – hij was in de vijf voorafgaande kalenderjaren in een of meer jaren geen ondernemer en in die vijfjaarsperiode is niet meer dan twee keer de S & O-aftrek toegepast – dan wordt de aftrek verhoogd met € 5.805 tot in totaal € 17.413.

Investeringsaftrek: de KIA, EIA en MIA

Als de ondernemer voor ten minste € 2.100 in bedrijfsmiddelen investeert, komt hij in aanmerking voor de investeringsaftrek. Naast de afschrijvingen op het bedrijfsmiddel mag hij een extra aftrekpost ten laste van zijn winst uit onderneming brengen. De kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA) bedraagt 25% bij investeringen tot € 36.000 en neemt af naarmate er meer wordt geïnvesteerd. Bij een investeringsniveau van meer dan € 236.000 wordt geen aftrek meer verleend.

Naast de KIA biedt de wet een dergelijke aftrekregeling ook voor investeringen in energiebesparende en milieuvriendelijke bedrijfsmiddelen: de energie-investeringsaftrek (EIA) en de milieu-investeringsaftrek (MIA). Voor een nadere toelichting op deze regelingen en de bedrijfsmiddelen die daarvoor in aanmerking komen: zie www.senternovem.nl.

Willekeurige afschrijving

Startende ondernemers kunnen willekeurig afschrijven op bedrijfsmiddelen. Met die willekeurige afschrijving kan de ondernemer de voor hem gunstigste wijze van afschrijving kiezen, waardoor hij een zo groot mogelijk liquiditeitsvoordeel kan incasseren. Met deze aanpak van afschrijvingen kunnen de afschrijvingen optimaal worden toegepast in de jaren met de hoogste winst, waardoor de hoogste belastingbesparing op de afschrijving wordt verkregen. Ook kan de ondernemer direct in het eerste jaar van zijn fiscale ondernemerschap veel afschrijven en dat verlies verrekenen met zijn inkomsten in box 1 in het voorafgaande jaar.

De willekeurige afschrijving is beperkt tot het bedrag dat op het betreffende bedrijfsmiddel in totaal kan worden afgeschreven. Voor investeringen in bedrijfsgebouwen in eigen gebruik is dat sinds 1 januari 2007 een afschrijving tot op 50% van de WOZ-waarde. Dat beperkt ook de willekeurige afschrijving voor starters op deze investering.

Om willekeurig te kunnen afschrijven moet de startende ondernemer investeren in bedrijfsmiddelen waarvoor hij recht heeft op investeringsaftrek, tot een maximumbedrag van € 236.000, en de investering moet plaatsvinden in het jaar waarin de ondernemer recht heeft op de startersaftrek (zie hiervoor).

Naast de willekeurige afschrijving voor starters kent de wet deze faciliteit ook voor investeringen die van belang zijn voor milieu-investeringen. Voor deze WAMIL-investeringen gelden diverse specifieke voorwaarden.

Fiscale oudedagsreserve

De fiscale oudedagsreserve (FOR) is niet een specifieke faciliteit voor starters. Maar de startende ondernemer kan net als zijn ervaren collega ondernemer wel 12% van de winst reserveren in de FOR en die toevoeging ten laste van de winst brengen. De dotatie is in 2008 maximaal € 11.396. Opbouw van de FOR is uitsluitend mogelijk voor ondernemers die voldoen aan het urencriterium (zie hiervoor) én die bij de aanvang van het kalenderjaar jonger zijn dan 65 jaar.

De toevoeging aan de FOR in een kalenderjaar kan nooit hoger zijn dan het verschil tussen het ondernemingsvermogen aan het einde van het jaar en de stand van de FOR aan het begin van het kalenderjaar. Deze regel treft vaak starters: als hij in de eerste jaren van zijn ondernemerschap een negatief ondernemingsvermogen heeft – omdat hij nog weinig winst maakt en hoge privé onttrekkingen heeft – is een toevoeging aan de FOR niet mogelijk.

MKB-winstvrijstelling

Ook de 10% MKB-winstvrijstelling geldt niet alleen voor starters. Toch is deze faciliteit voor veel startende ondernemers een van de belangrijkste redenen om te kiezen voor het zelfstandig ondernemerschap. De ondernemer die aan het urencriterium voldoet kan 10% van de winst uit onderneming belastingvrij incasseren. Kom daar als werknemer maar eens om!

De meewerkaf trek

Krijgt de startende ondernemer steun van zijn partner bij de opstart van zijn bedrijf, dan komt de meewerkaf trek in beeld. De ondernemer die voldoet aan het urencriterium kan een bepaald percentage van zijn winst uit onderneming in aftrek brengen op die winst, als (fictieve) beloning voor de werkzaamheden van de partner. Die beloning is bij die partner niet belast!

De aftrek is afhankelijk van het aantal uren dat de partner in de onderneming meewerkt. Let op: de partner moet die uren kunnen aantonen. Verder is vereist dat de partner voor het meewerken in de onderneming geen enkele vergoeding krijgt.

Meewerkaf trek

Bij een aantal meewerkuren van	bedraagt de meewerkaf trek
- tot 525	nihil
- van 525 tot 875	1,25% van de winst
- van 875 tot 1.225	2% van de winst
- van 1.225 tot 1.750	3% van de winst
- meer dan 1750 uren	4% van de winst

Middeling

De kans is groot dat een startende ondernemer een paar jaren een sterk wisselend inkomen zal hebben. Na een goedbetaalde baan in loondienst volgen enkele jaren met een lage winst uit onderneming, vanwege de opstart van het bedrijf. Dan kan de middelingsregeling een leuk fiscaal voordeel opleveren. De middeling ziet op een tijdvak van drie aaneengesloten kalenderjaren. Over die drie jaren wordt het inkomen in box 1 gemiddeld. Daarbij wordt de in totaal geheven inkomstenbelasting over de drie jaren vergeleken met de belasting die verschuldigd zou zijn geweest als dat totale inkomen in box 1 over die drie jaar jaarlijks voor 1/3 gedeelte zou zijn genoten. Het verschil in belasting wordt teruggegeven. Middeling van het laatste loonjaar en de aansluitende eerste twee jaren van de onderneming leidt vaak tot een belastingteruggave. Aan middeling zijn diverse voorwaarden verbonden. Uw adviseur wil u daar graag verder over informeren.

Studiekostenvergoeding bij indiensttreding?

Ik ben in onderhandeling met een jonge, talentvolle professional voor mijn bedrijf. Hij werkt nu nog voor een concollega en ik ga hem duidelijk maken dat hij bij mijn bedrijf veel beter af is. We zijn nog aan het praten over zijn arbeidsvoorwaarden, maar daar komen we wel uit. Een van de vraagpunten daarbij betreft een vergoeding voor studiekosten. De man in kwestie heeft een dure opleiding voor zijn werk gevolgd die zijn huidige werkgever heeft betaald. Als hij ontslag neemt, moet hij de kosten van die opleiding terugbetalen. Het gaat om zo'n € 30.000. Als hij bij mijn BV in dienst treedt, zal ik die terugbetaling wel voor mijn rekening moeten nemen. Hoe pakt dat fiscaal uit? Is dat loon voor hem? Bruto of netto? Of heeft u een fiscaal voordeliger alternatief beschikbaar?

Antwoord

Als uw BV de nieuwe medewerker een vergoeding geeft voor de terugbetaling van de studiekosten aan zijn oude werkgever, kan dat belastingvrij gebeuren. Het is voor de nieuwe medewerker geen loon. Maar dan moet uw BV die vergoeding wel in het goede kalenderjaar uitkeren. Dat is het kalenderjaar waarin uw nieuwe medewerker dat bedrag aan zijn oude werkgever moet terugbetalen. Meestal is dat het jaar waarin hij ontslag neemt en bij de nieuwe werkgever in dienst treedt. Uw BV kan de verplichting tot terugbetaling ook van de medewerker overnemen, en het verschuldigde bedrag rechtstreeks aan de oude werkgever betalen. Ook dat kan belastingvrij, als het maar in hetzelfde jaar gebeurt als waarin de werknemer de studiekosten had moet terugbetalen.

Vindt de vergoeding of terugbetaling van de studiekosten in een later kalenderjaar plaats, dan is er in beginsel wél sprake van belastbaar loon. Tenzij blijkt dat de nieuwe werkgever de vergoeding of het overnemen van de terugbetalingsverplichting onvoorwaardelijk heeft toegezegd in het kalenderjaar waarin de werknemer het bedrag aan zijn oude werkgever moet terugbetalen. Let dus op dat uw BV op het juiste tijdstip actie onderneemt.

Dan uw vraag over een fiscaal voordeliger alternatief. Dat is er!

Voor uw BV is de vergoeding of het terugbetalen van de studiekosten een kostenpost. Dat levert de BV een directe belastingbesparing op van maximaal 25,5% vennootschapsbelasting op. Plus in de toekomst de aanmerkelijk-belangheffing over dit bedrag, maar daar merkt u nu niets van. Die belastingbesparing kan een stuk hoger uitpakken als de nieuwe medewerker de terugbetaling van de studiekosten voor eigen rekening neemt. Hij kan dat bedrag in het jaar van terugbetaling als scholingsuitgaven ten laste van zijn inkomen brengen. Dat levert een grotere belastingbesparing op: zijn besparing aan inkomstenbelasting in de eerste schijf – met een tarief van 33,6% - is altijd hoger dan het hoogste tarief van de vennootschapsbelasting van 25,5%. Zijn belastingbesparing kan oplopen tot misschien wel 52%, ruim het dubbele van de belastingbesparing in uw BV!

Fiscaal gezien kunt u de terugbetaling van de studiekosten beter door de medewerker zelf laten dragen. Dan draagt de fiscus meer bij. Waarschijnlijk zal uw BV hem wel de benodigde liquiditeiten moeten voorschieten. Dat kan renteloos. Zodra de medewerker de belastingteruggave heeft ontvangen op de aftrek van scholingsuitgaven, lost hij daarmee dat voorschot gedeeltelijk af. Voor het restantbedrag – het bedrag dat de nieuwe medewerker netto kwijt is - wordt dat voorschot omgezet in een renteloze lening. Het voordeel van die renteloze lening is géén loon, omdat de BV als werkgever ook een belastingvrije vergoeding voor de terugbetaling van de studiekosten had kunnen geven. Met die renteloze lening heeft uw BV een beloningsinstrument in handen, waarmee de nieuwe medewerker in de

toekomst beloond kan worden, bijvoorbeeld door die lening gefaseerd kwijt te schelden of die te verrekenen met een tantième of een andere prestatiegerelateerde beloning.

Lekker bijverdienen in de zomer

Gaan uw schoolgaande of studerende kinderen de komende zomervakantie aan het werk om een zakcentje bij te verdienen? Leuk, maar dat kan u de kinderbijslag kosten! De wet kent hier de volgende grenzen. Als het vakantiewerk niet meer dan € 1.100 netto oplevert, is er geen probleem met de kinderbijslag. Verdienen ze meer, dan wordt het meerdere gekort op de kinderbijslag. Let op: deze normen gelden niet voor bijverdiensten buiten de zomermaanden. Thuiswonende kinderen van 16 en 17 jaar die geen hoger onderwijs volgen, kunnen buiten de zomermaanden netto € 1.217 per kwartaal bijverdienen. Voor uitwonende kinderen is dat zelfs € 1.721 per kwartaal.

Verplichte afboeking HIR?

Komend najaar gaat mijn bedrijf veranderen van IT-omgeving. Het huidige systeem, hardware en software, gaat eruit en wordt vervangen door een volledig nieuwe opzet, met een andere leverancier en nieuwe, veel snellere software. Het nieuwe systeem vergt een forse investering, en die moeten we – met de nieuwe fiscale afschrijvingsregels – gaan afschrijven met ten hoogste 20% van de netto kostprijs per jaar. Die afschrijving van 20% is in mijn bedrijf echt veel te laag, commercieel schrijven we deze investering af in drie jaar. Maar daar valt geen mouw aan te passen, als ik het goed heb begrepen.

De vraag waar ik mee zit, betreft de herinvesteringsreserve. Begin dit jaar zijn er in de onderneming diverse bedrijfsmiddelen – inventaris, vrachtauto's – verkocht, en dat heeft een boekwinst opgeleverd van circa € 100.000. Die boekwinst is in de herinvesteringsreserve gestopt. Ben ik verplicht om die HIR af te boeken op de investering in het nieuwe IT-systeem? Zo ja dan gaat het maximumbedrag aan afschrijving nog verder omlaag, want door de afboeking van de HIR daalt de netto kostprijs en daarmee het bedrag van de maximaal toelaatbare afschrijving. Graag uw reactie.

Antwoord

De wetgever heeft de fiscale afschrijving op bedrijfsmiddelen per 1 januari 2007 beperkt: op bedrijfsmiddelen, anders dan vastgoed, kan ten hoogste 20% van de aanschaffings- of voortbrengingskosten worden afgeschreven (voor goodwill is dat 10%). Op deze afschrijvingsbeperking zijn geen uitzonderingen toegestaan, ook niet als de maximale afschrijving bedrijfseconomisch bezien volstrekt onjuist lijkt. De wetgever heeft dat bij herhaling opgemerkt tijdens de parlementaire behandeling van Werken aan Winst.

Aan die (te) lage afschrijving valt inderdaad geen mouw te passen. Of u moet kunnen aantonen dat de bedrijfswaarde van de desbetreffende bedrijfsmiddelen na enkele jaren duidelijk lager is dan de fiscale boekwaarde. Een afwaardering op lagere bedrijfswaarde is ook in het nieuwe systeem van afschrijvingen

toegestaan. Maar deze uitzondering biedt meestal maar weinig perspectief: de ondernemer moet de lagere bedrijfswaarde aantonen, en bij bedrijfsmiddelen met een kortere economische levensduur is dat vrijwel niet te doen.

Het antwoord op uw vraag over de HIR is ook al niet positief. Wel bevestigend: u dient de HIR af te boeken op de eerstvolgende investering. Als dat de investering in het nieuwe IT-systeem is, moet u de € 100.000 afboeken op de aanschaffingskosten daarvan. De netto kostprijs van dit bedrijfsmiddel neemt daardoor af, en dat is de basis waarop de maximale afschrijving van 20% wordt berekend zodat die ook omlaag gaat. De regel van de verplichte afboeking op de eerstvolgende investering geldt uitsluitend voor de HIR die is ontstaan bij verkoop van bedrijfsmiddelen die in niet meer dan tien jaar plegen te worden afgeschreven, de zgn. niet-duurzame bedrijfsmiddelen. Voor duurzame bedrijfsmiddelen, die in meer dan tien jaar of in het geheel niet worden afgeschreven, kan de HIR worden doorgeschoven naar de investering in het vervangende bedrijfsmiddel. En dat hoeft niet de eerste investering te zijn. Bij de niet-duurzame bedrijfsmiddelen is de eis van de economische vervanging per 1 januari 2001 geschrappt, en daarmee is de verplichting tot afboeking op de eerstvolgende investering ontstaan.

U kunt de verplichte afboeking op de investering in het nieuwe systeem voorkomen door nog dit jaar in andere niet-duurzame bedrijfsmiddelen investeren. Financiën heeft goedgekeurd dat de HIR binnen deze categorie bedrijfsmiddelen kan worden afgeboekt op aanschaffingen binnen hetzelfde jaar, en daarbij maakt het niet uit of de aanschaf van nieuwe bedrijfsmiddelen voor of na de vervreemding van de afgestoten bedrijfsmiddelen heeft plaatsgevonden. Als u overweegt om deze oplossing toe te passen, moet u uw adviseur raadplegen. Die moet nagaan of deze afboeking wel past binnen een correcte toepassing van de boekwaarderegel.

Mijn bedrijf overdragen: in pacht of huurkoop?

Na lang zoeken heb ik een koper gevonden die voor mijn eenmanszaak om en nabij de prijs wil betalen die ik er voor wil hebben. De koper is een jonge, energieke ondernemer, waar ik alle vertrouwen in heb. De bank heeft wat minder vertrouwen in hem: zij willen de bedrijfsoverdracht niet financieren. De koper zelf heeft geen geld, en zijn familie kan of wil niet bijspringen. Wat nu? Laatst wees een collega-ondernemer mij op de mogelijkheid van huurkoop of pacht bij een bedrijfsoverdracht. Is dat wat? En hoe pakt dat fiscaal uit?

Antwoord

Als de koper bij een bedrijfsoverdracht zelf geen geld heeft en hij ook geen geldschieters kan vinden, is huurkoop of pacht van de onderneming een volwaardig alternatief voor kopen.

Huurkoop lijkt op financial lease. De koper betaalt maandelijks een afgesproken bedrag. Aan het einde van het contract – waarvan de looptijd kan variëren tussen vijf en tien jaar – heeft de koper de overnameschuld volledig afgelost. Pas dan gaat de juridische eigendom van de onderneming op hem over. De koper financiert zo de koopsom van de overgenomen onderneming uit de bedrijfswinst. Voor u als verkoper biedt deze opzet de (juridische) zekerheid dat de onderneming uw eigendom blijft totdat de koper de laatste termijn daadwerkelijk heeft betaald. Als de koper het niet redt en een betalingsachterstand oploopt, kunt u als verkoper van het contract af en de onderneming ofwel zelf voortzetten ofwel aan een ander trachten te verkopen.

Bij huurverkoop kan de verkoper kiezen tussen verschillende fiscale afwikkelingen van de bedrijfsoverdracht. Hij kan ervoor kiezen om direct af te rekenen met de fiscus over de contante waarde van de met de koper overeengekomen huurkoopbetalingen. Bij die optie behaalt u als verkoper stakingswinst, waarop alle reguliere stakingsfaciliteiten van toepassing zijn. U kunt ook kiezen voor een gefaseerde winstneming, ofwel per termijn een evenredig gedeelte van de in totaal gecalculeerde winst bij verkoop, ofwel pas winstnemen als de fiscale boekwaarde van de overgedragen onderneming is goedge maakt. Bij beide laatste varianten kan geen beroep op de stakingsfaciliteiten worden gedaan. Uw adviseur kan u voorrekenen wat in uw situatie gunstiger uitpakt.

Pacht komt veel voor in de horeca. Deze vorm van bedrijfsoverdracht lijkt meer op verhuur van de onderneming; de overnemer betaalt maandelijks zijn pacht, en in ruil daarvoor mag hij de onderneming voor zijn rekening en risico runnen. Hij wordt geen eigenaar van de zaak. U als verkoper kunt bij deze variant (in fiscale zin) ondernemer blijven. Dat betekent dat een afrekening over stille reserves en dergelijke desgewenst langdurig voor u uit kan worden geschoven. De pacht die de bedrijfsopvolger betaalt, is uw pensioen of een aanvulling daarop. Dat inkomen is bij u belast in box 1.

Succes met de overdracht van uw bedrijf!

Schenk aandelen in uw BV, plus nog wat beleggingsvermogen

Bent u 55 jaar of ouder en heeft u de aandelen in uw BV al meer dan vijf jaar in uw bezit? Dan kunt u aandelen in uw BV schenken aan een of meer van uw kinderen / toekomstige erfgenamen, met een forse fiscale korting. Zij kunnen met toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet een vrijstelling krijgen van maar liefst 75% op het schenkingsrecht. Vereist is dan wel dat de BV de bedrijfsactiviteiten vijf jaar lang ongewijzigd voortzet én dat uw kinderen de geschonken aandelen vijf jaar in bezit houden. Niet vereist is dat uw kinderen gaan (mee)werken in de BV. U kunt enig bestuurder van de BV blijven en net als vóór de schenking alle zakelijke beslissingen in de BV naar uw eigen inzicht nemen. Vraag uw adviseur naar de mogelijkheden. En vraag dan ook eens of het niet zinvol is om privé beleggingsvermogen in de BV in te brengen vóór de schenking van aandelen aan uw kinderen. Uw privé beleggingsvermogen kan tot maar liefst 15% van de waarde van de aandelen in de BV 'meeliften' met de 75% vrijstelling.

Vriendendienst in de familiesfeer blijkt schenking van € 900.000!

Wie goed doet, goed ontmoet. Zo luidt het gezegde, maar in de fiscale praktijk is dat niet altijd zo. Dat ondervonden een zoon en zijn ouders in een zaak waarin Hof Arnhem onlangs uitspraak moest doen. De ouders moesten hun huis uit, waarop de zoon zijn ouders aanbod om in een hem toebehorend huis te gaan wonen voor een vriendenprijsje. De ouders gingen in op dat aanbod, en ontmoetten daarop de inspecteur die in de vriendendienst een belastbare schenking van zo'n € 900.000 constateerde. De belastingrechter deed nog wel wat van de schenking af, maar dat maakt de uitkomst van deze procedure niet minder sneu. Oppassen dus met vriendendiensten in de familiesfeer.

HET HEEFT DAN WEL EEN
VERMOGEN AAN BELASTING
GEKOST, MAAR HET IS
NOG STEEDS EEN
ZEE VAN RUIMTE!

JA, ECHT!
HELIS BEDANKT
JONGEN..

Ria en Piet Veldman woonden tot hun genoegen in een oude woning te Z. Aan dat genoegen kwam een einde toen zij hun woning moesten verlaten vanwege een onteigeningsprocedure. Bij die verplichte verkoop realiseerden zij de meerwaarde op hun woning van € 124.000. Op zoek naar een andere woning hoefden zij niet: hun welgestelde zoon Karel bood zijn ouders aan om intrek te nemen in een hem toebehorend woonhuis, vlakbij A, voor € 270 huur per maand plus de kosten van gas, water en licht. Dat was een vriendenprijsje, het woonhuis had een waarde van € 635.000. De

ouders trokken in oktober 1999 in het huis van zoon Karel; zij verkregen het recht om desgewenst levenslang in het huis te blijven wonen. Karel had daarnaast in zijn testament zijn ouders het recht van vruchtgebruik van de woning toegekend, zodat zij ook na zijn overlijden in de woning konden blijven wonen.

Toen de inspecteur dat alles constateerde, stelde hij dat er sprake was van een belastbare schenking van Karel aan zijn ouders. Uit het levenslange woonrecht tegen een vriendenprijsje destilleerde de inspecteur een schenking van bijna € 900.000.

Natuurlijk waren Ria en Piet (en zoon Karel) Veldman het daar niet mee eens. Zij vonden dat er helemaal geen sprake was van een schenking, maar van familiale hulp. Met deze overeenkomst voldeed zoon Karel aan zijn wettelijke onderhoudsverplichting jegens zijn ouders. Subsidiar stelden de ouders Veldman dat de overeenkomst gezien moest worden als het voldoen aan een natuurlijke verbintenis door de zoon jegens zijn ouders, waarvoor een vrijstelling voor het schenkingsrecht geldt.

De Rechtbank Arnhem en in hoger beroep ook Hof Arnhem wezen het standpunt van de familie Veldman af. De financiële positie van de ouders was niet zodanig dat de zoon moest voldoen aan de wettelijke onderhoudsverplichting jegens zijn ouders. Dat de financiële positie van de zoon veel beter was, deed daar niet aan af. De gebruiksovereenkomst kon evenmin worden aangemerkt als de voldoening aan een natuurlijke verbintenis. De ouders waren verplicht om hun huis te verlaten door de onteigeningsprocedure, maar realiseerden daarbij wel de meerwaarde van € 124.000 waarmee zij vele jaren lang een woning tegen een reële prijs hadden kunnen huren. De Rechtbank bevestigde het standpunt van de inspecteur, maar verminderde de belastbare schenking tot € 550.000 wegens een onjuiste tabeltoepassing. Hof Arnhem bevestigde de uitspraak van de Rechtbank.

Commentaar

Een schrijnend voorbeeld van goedbedoelde familiale hulp die fiscaal helemaal verkeerd uitpakt. U bent gewaarschuwd.....

WAAROM BEN JIJ ZO
GEBRUIKELIJK?

Borgstelling in de familie: verlies niet aftrekbaar

Borgstellingen in de familiesfeer komen veel voor. Het is in het maatschappelijk verkeer niet ongebruikelijk dat een ouder zich borg stelt voor een of meer schulden van zijn zoon of dochter als die met een eigen bedrijf is gestart. Die constatering heeft fiscale gevolgen: zo'n borgstelling valt niet onder de terbeschikkingstellingsregeling en dat betekent dat senior een verlies op de borgstelling niet in aftrek kan brengen op zijn inkomen. Als de borg wordt 'uitgewonnen' –

als senior de schuld van junior aan de bank moet aflossen omdat junior dat zelf niet meer kan – verkrijgt senior een regresvordering. Die vordering is meestal waardeloos, maar die verliespost kan hij niet ten laste van zijn fiscale inkomen brengen, zo heeft Rechtbank Den Haag onlangs beslist.

Pa de Kort stelde zich in juli 1998 borg voor een schuld van € 34.034 die de BV van zijn schoonzoon bij de bank was aangegaan. Die BV ging in juli 2003 failliet. De Kort werd aangesproken door de bank om de schuld te voldoen. Dat deed Pa de Kort: hij betaalde de € 34.034 en bracht dat bedrag ten laste van zijn box 1 inkomen over 2003. De Kort stelde dat de borgstelling voor de BV van zijn schoonzoon onder de terbeschikkingstellingsregeling viel, en dat hij de oninbare vordering van € 34.034 op de failliete BV als verlies uit overige werkzaamheden in aftrek kon brengen.

De inspecteur weigerde die aftrekpost, en Rechtbank Den Haag was het daarmee eens.

De rechter oordeelde dat het verlies uit borgstelling in deze situatie volgens de wettelijke regeling uitsluitend aftrekbaar was als de borgstelling moest worden aangemerkt als een in het maatschappelijk verkeer ongebruikelijke transactie. En daarvan was in de verhouding ouder – schoonzoon geen sprake, zo besliste de rechter. Een borgstelling in die familieverhouding is geen gemeengoed, maar zeker niet ongebruikelijk. De regresvordering die uit die borgstelling opkwam, was derhalve ook zakelijk: de afwaardering was niet aftrekbaar. Ook het feit dat de schoonzoon geen borgstellingvergoeding (van 1%) had betaald, maakt de borgstelling niet tot een ongebruikelijke terbeschikkingstelling.

In een andere zaak kwam Rechtbank Den Haag tot dezelfde beslissing.

In deze procedure had senior zich jegens de bank borg gesteld voor de schulden van diverse BV's van zijn schoonzoon. Toen kwam vast te staan dat de schoonzoon fraude had gepleegd, konden zijn BV's niet meer aan hun financiële verplichtingen voldoen, en werd senior als borg uitgewonnen. Dat kostte hem € 612.603. De rechter wees de door senior geclaimde aftrek af: de borgstelling en de daaruit opkomende regresvordering kon niet worden aangemerkt als een maatschappelijk ongebruikelijke terbeschikkingstelling, ook niet vanwege de bijzondere reden van het ontstaan van de regresvordering.

Commentaar

De Haagse Rechtbank gaat erg letterlijk te werk bij de toets of al dan niet sprake is van een 'in het maatschappelijk verkeer ongebruikelijke terbeschikkingstelling'. Als een bepaalde transactie vaak voorkomt, valt die volgens deze rechter per definitie niet onder de terbeschikkingstellingregeling van box 1. En dan is het verlies op een borgstelling van vader op (schoon)zoon niet aftrekbaar. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de wetgever de ongebruikelijke terbeschikkingstelling anders heeft ingevuld. Het gaat er niet om of een transactie veel voorkomt of niet, maar of onafhankelijke derden ook een dergelijke terbeschikkingstelling zouden hebben gedaan, of dat dit alleen maar is gebeurd vanwege de

familieverhoudingen. Met die uitleg valt goed te verdedigen dat in deze twee procedures het verlies op de borgstelling wél in aftrek kan worden gebracht: als tussen onafhankelijke derden een borgstelling wordt aangaan wordt er altijd een marktconforme borgstellingvergoeding overeengekomen, en dat was hier niet gebeurd. Wij wachten de uitspraak van de beroepsprocedure bij het Hof met belangstelling af.

Meewerkbeloning: let op de werkzaamheden

Bent u gehuwd en werkt uw partner mee in uw onderneming? En maakt u daarvoor gebruik van de meewerkbeloning? Let er dan op dat de werkzaamheden van uw echtgenoot uitstijgen boven hetgeen echtgenoten voor elkaar moeten doen. Het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat "echtgenoten elkander getrouwheid, hulp en bijstand verschuldigd zijn. Zij zijn verplicht elkander het nodige te verschaffen". Als uw echtgenoot binnen uw onderneming ondersteunende werkzaamheden verricht die niet uitgaan boven de inspanningen die voortvloeien uit deze wettelijk verplichting, dan kan de inspecteur de meewerkbeloning weigeren. Laat uw meewerkende echtgenoot meer doen dan wat ondersteunende hand- en spandiensten!

Eigen bijdrage voor leaseauto: sjoemelen wordt bestraft

Een werknemer die een eigen bijdrage voor zijn auto van de zaak moet betalen, kan die bijdrage in aftrek brengen op de bijtelling privé gebruik auto. Maar dan moet wel vaststaan dat die eigen bijdrage uitsluitend betrekking heeft op het privé gebruik van de auto, én de werknemer moet eigen bijdrage aan zijn werkgever betalen. Werkgever en werknemer moeten daar vooraf met elkaar afspraken over hebben gemaakt. Daarmee kan niet gesjoemeld worden, zo blijkt uit een recente uitspraak van Rechtbank Haarlem.

Karel Spoor had voor zijn woon-werkverkeer een openbaar vervoerabonnement. Zijn werkgever had dat voor hem aangeschaft. De kosten van dat abonnement betaalde Spoor zelf; dat gebeurde door een maandelijkse inhouding op zijn nettoloon. Na een functiewisseling in 2001 kreeg Spoor – naast zijn OV-abonnement – een leaseauto van de zaak. Spoor koos voor een duurdere auto dan zijn baas hem wilde geven: de meerkosten moest Spoor zelf betalen. Zijn werkgever hield daarvoor maandelijks een eigen bijdrage in op zijn nettoloon. Die inhouding werd gevoegd met de inhouding voor de kosten voor het OV-abonnement, in één bedrag met de omschrijving 'lease-abo'. Spoor bracht die volledige inhouding – de eigen bijdrage voor zijn leaseauto én voor zijn OV-abonnement – in mindering op de bijtelling privé gebruik auto.

Bij een controle loonbelasting bij Spoor's werkgever constateerde de controlerend ambtenaar de samenstelling van de eigen bijdrage. Hij gaf die door aan de inspecteur, en dat leidde tot navorderingsaanslagen (inkomstenbelasting) bij Spoor over de jaren 2001, 2002 en 2003, met een stevige boete. Spoor kon zijn eigen bijdrage voor de kosten van het OV-abonnement in het geheel niet in mindering brengen op de bijtelling voor privé gebruik auto, en zijn eigen bijdrage wegens het rijden in een duurdere auto was slechts aftrekbaar voor zover die bijdrage betrekking had op het privé gebruik

van de auto.

Spoor ging in beroep tegen die navorderingsaanslagen. Hij stelde dat de volledige inhouding betrekking had op het privé gebruik van zijn leaseauto, en niet gedeeltelijk op het OV-abonnement. De Rechtbank wees dat verweer af: de navorderingsaanslagen werden gehandhaafd. De rechter matigde de boete nog wel tot € 150 per aanslag omdat sprake was van steeds dezelfde misdraging in de jaren waarover belasting was nagevorderd.

Commentaar

De werknemer die een eigen bijdrage moet betalen voor zijn auto van de zaak, kan die eigen bijdrage bij een goede aanpak volledig in mindering brengen op de bijtelling privé gebruik auto. Die goede aanpak vergt in ieder geval een (bij voorkeur schriftelijke) afspraak met de werkgever dat die eigen bijdrage uitsluitend betrekking heeft op het privé gebruik van de auto. Wil de werknemer in een duurdere auto rijden dan zijn baas hem wil toekennen, en betaalt de werknemer de meerkosten zelf door middel van een (hogere) eigen bijdrage, dan is een aanvullende afspraak nodig. De werkgever moet dan schriftelijk verklaren dat hij het niet nodig vindt dat de werknemer voor zakelijke doeleinden in zo'n dure auto rijdt én dat hij niet bereid is om die meerkosten te betalen. De rechter rekent dan de volledige eigen bijdrage van de werknemer aan het privé gebruik van de auto toe, en dat levert de werknemer een volledige aftrek op. Zie ook BelastingBelangen van december 2006, [Te dure leaseauto: volledige aftrek voor eigen bijdrage](#).

Conserverende aanslag over pensioen bij emigratie wankelt

De ondernemer die gaat emigreren, moet aan de grens afrekenen met de Nederlandse fiscus. Dat levert hem een stapel belastingaanslagen op, over de meerwaarde van zijn aanmerkelijk-belangaandelen in de BV, over de kapitaalverzekering eigen woning, zijn lijfrentepolis én de waarde van zijn pensioenaanspraken. Die aanslagen worden wel opgelegd, maar niet direct ingevorderd: het zijn 'conserverende aanslagen' waarmee Nederland zijn heffingsrecht over de genoemde (toekomstige) inkomsten veiligstelt. De emigrant krijgt voor die conserverende aanslagen uitstel van betaling, renteloos, voor een periode van tien jaar. Als hij zich tijdens die periode aan de regels houdt, vervalt de aanslag.

Een fiscale afrekening aan de grens is moeilijk te rijmen met de vrijheid van personenverkeer binnen de Europese Unie. De belastingrechter krijgt dan ook regelmatig de vraag voorgelegd of een conserverende aanslag niet in strijd is met een hogere regeling, zoals het EU-verdrag of een belastingverdrag. Uit enkele recente uitspraken blijkt dat de conserverende aanslag over pensioenaanspraken wankelt.

Indien een DGA of een werknemer Nederland metterwoon verlaat, moet hem een conserverende aanslag worden opgelegd over de waarde van de door hem opgebouwde pensioenaanspraken. De wet rekent de waarde van die pensioenaanspraken – fictief – tot het belastbare loon uit dienstbetrekking.

Hof Den Bosch heeft beslist dat zo'n conserverende aanslag over pensioenaanspraken in strijd is met de goede verdragstrouw. Nederland heeft deze fictieve inkomsten in de belastingwet opgenomen (per 1 januari 2001), zonder daarover overleg te voeren met de landen waarmee wij een belastingverdrag hebben gesloten. Nederland heeft zo eenzijdig zijn bevoegdheid om belasting te heffen fors uitgebreid.

Die uitbreiding gaat ten koste van de andere Staat, omdat pensioenuitkeringen in beginsel belast zijn in het land waar de pensioengerechtigde woont. Het respecteren van de goede verdragstrouw past bij een betrouwbare overheid, en is daarmee van groot belang voor de aantrekkelijkheid van Nederland als vestigingsland. Een conserverende aanslag over in Nederland opgebouwde pensioenaanspraken doet recht aan de fiscale coherentie – de aftrek van pensioenpremies én de belastingheffing over de daaruit voortvloeiende pensioenuitkeringen behoren in hetzelfde land te vallen – maar dat fiscale belang moet wijken voor

het grotere belang van een betrouwbare overheid en Nederland als aantrekkelijk vestigingsland.

De uitspraak betreft een DGA die naar Frankrijk emigreerde. Rechtbank Breda besliste eerder ook al dat de conserverende aanslag moest worden vernietigd. Hof Den Bosch heeft in een andere procedure over deze kwestie in oktober 2007 de conserverende aanslag ook al afgewezen. Deze zaak ligt nu bij de Hoge Raad. De advocaat-generaal bij dat rechtscollege heeft in die zaak geconcludeerd dat de conserverende aanslag bij emigratie naar een verdragsland niet is toegestaan. Goede kans dat de Hoge Raad die conclusie zal overnemen.

Commentaar

Het wachten is op de eindbeslissing van de Hoge Raad. Alles wijst erop dat ook ons hoogste rechtscollege zal beslissen dat een conserverende aanslag over in Nederland opgebouwde pensioenaanspraken niet in stand kan blijven. Zo'n uitspraak kan op termijn vergaande gevolgen hebben voor het uitgebalanceerde pensioenstelsel zoals wij dat in Nederland kennen. Waarom zou de Nederlandse fiscus blijven bijdragen in de opbouw van pensioen als er in steeds minder gevallen belasting kan worden geheven over de pensioenuitkeringen?

U houdt de eindbeslissing in deze zaak van ons tegood.

Man-vrouw firma: laat uw partner tekenen!

Drijft u samen met uw partner uw onderneming in een firma of maatschap? Wilt u beiden als ondernemer worden aangemerkt? Zorg er dan voor dat u beiden binnen de onderneming 'rechtstreeks wordt verbonden voor verbintenissen betreffende de onderneming'. U moet beiden rechtstreeks aansprakelijk zijn voor schulden van de onderneming. Om aan te tonen dat ook de ondersteunende partner binnen de onderneming rechtstreeks aansprakelijk is, moet u er voor zorgen dat die partner regelmatig een zakelijk contract met een leverancier of afnemer afsluit. Zorg ervoor dat uw partner die deal ondertekent. Daarmee stelt u het fiscaal ondernemerschap van uw partner veilig.

ZULLEN WE JE ONTSLAGVERGOEDING
MAAR VERGETEN? DIE WORDT TOCH
TEGEN 82% WEGBELAST!

GLOBAL ENTERPRISES
INTERNATIONAL
MULTINATIONAL INCORPORATED
UNLIMITED

Excessieve belastingheffing op excessieve beloningen

Minister Bos van Financiën heeft op 9 mei 2008 het wetsvoorstel Belastingheffing excessieve beloningsbestanddelen bij de Tweede Kamer ingediend. In dit wetsvoorstel worden drie maatregelen voorgesteld om topinkomens zwaarder te belasten. Met de indiening van dit wetsvoorstel loopt Nederland voorop in de Europese Unie: Nederland is de eerste lidstaat die gevolg geeft aan de oproep van de Europese Commissie om maatregelen te nemen tegen excessieve beloningen.

De maatregelen voor een zwaardere belastingheffing op excessieve beloningen richten zich met name op bestuurders/werknemers met een jaarsalaris van € 500.000 en meer. Financiën verwacht dat jaarlijks niet meer dan 1.000 tot hooguit 2.000 veelverdieners met de regeling geconfronteerd zullen worden. De extra opbrengst voor de schatkist is dan ook relatief bescheiden en geraamd op € 60 miljoen. Het Kabinet vindt de voorgestelde maatregelen "effectief ter voorkoming van excessen in het beloningsbeleid, doordat zij ofwel leiden tot een gewenste aanpassing van het gedrag, ofwel leiden tot een evenwichtiger belastingheffing"

Het gaat om de drie volgende maatregelen:

- ***Werkgeversheffing bij een excessieve vertrekvergoeding***

De werkgever die zijn werknemer bij het beëindigen van de dienstbetrekking een excessieve vertrekvergoeding toekent, moet over het bovenmatige gedeelte van die vertrekvergoeding een extra heffing van 30% afdragen. Die heffing komt bovenop de gewone loonheffing over de vertrekvergoeding ten laste van de werknemer. De totale belastingheffing over het bovenmatige deel van de ontslagvergoeding komt daardoor uit op 82%; 52% te betalen door de werknemer en 30% door de werkgever.

Een vertrekvergoeding is excessief indien en voor zover die hoger is dan één keer het jaarloon. Om het excessieve gedeelte van de vertrekbonus vast te stellen, moet een rekensom worden gemaakt over de laatste drie jaar van de dienstbetrekking. Uitgangspunt is het jaarloon – het toetsloon – over het tweede kalenderjaar voorafgaand aan het jaar waarin de dienstbetrekking wordt beëindigd. Dat jaar fungeert als vergelijkingsjaar. Het bovenmatige gedeelte van de vertrekvergoeding wordt gesteld op het verschil tussen het jaarsalaris in het jaar van ontslag en het jaarloon in het vergelijkingsjaar, plus het verschil tussen het jaarloon in het jaar vóór het jaar van ontslag en het jaarloon in het vergelijkingsjaar. Is het jaarloon in het vergelijkingsjaar minder dan € 500.000, dan blijft de extra belastingheffing over de vertrekvergoeding achterwege.

Deze nieuwe werkgeversheffing gaat in op 1 januari 2009 en treft uitsluitend de excessieve vertrekvergoedingen bij beëindiging van de dienstbetrekking op of na 1 januari 2009.

Voorbeeld berekening excessieve vertrekvergoeding

Directeur X is op 1 mei 2008 in dienst getreden bij NV Z. Zijn salaris bij NV Z over (de 8 maanden in) 2008 bedraagt € 400.000. In 2009 was zijn jaarsalaris € 650.000. X wordt op 1 juli 2010 ontslagen. Zijn jaarloon bij NV Z over 2010 bedraagt € 1,4 mln.

Berekening van het toetsloon

In 2008, het vergelijkingsjaar, is X's jaarloon bij NV Z minder dan € 500.000, maar omdat hij dit jaar slechts acht maanden bij NV Z heeft gewerkt moet dat tijdsevenredig herrekend worden. X's jaarloon herrekend over 12 maanden komt uit op € 600.000 ($12/8 \times € 400.000$). Het toetsloon is hoger dan € 500.000 en daarmee staat vast dat de excessieve belastingheffing op de vertrekvergoeding van toepassing is.

Berekening van het excessieve gedeelte van de vertrekvergoeding

Het excessieve gedeelte is de som van A + B minus het toetsloon.

- A = het jaarloon over 2010, het jaar van ontslag, van € 1,4 mln. minus het toetsloon over 2008. Dat toetsloon moet nog wel tijdsevenredig herrekend worden omdat A in 2010 maar zes maanden bij NV Z heeft gewerkt.

$$A = € 1,4 \text{ mln.} \text{ minus } € 300.000 \text{ (} 6/12 \text{ van } € 600.000 \text{)} = € 1.100.000.$$

- B = het jaarloon over 2009 minus het toetsloon. Een tijdsevenredige herrekening is hier niet nodig omdat A het gehele jaar bij NV Z heeft gewerkt.

$$B = € 650.000 \text{ minus } € 600.000 = € 50.000.$$

De vertrekvergoeding wordt gesteld op € 1.100.000 plus € 50.000 = € 1.150.000.

Het bovenmatige gedeelte is € 1.150.000 minus het toetsloon van € 600.000 = € 550.000.

NV Z moet over € 550.000 de werkgeversheffing van 30% = € 165.000 afdragen, bovenop de reguliere loonheffing in 2010 over A's jaarloon van € 1,4 mln.

• Werkgeversheffing bij backservice pensioen

De opbouw van pensioenrechten over een pensioengrondslag van € 500.000 of meer wordt ontmoedigd. Het gaat daarbij met name om het toekennen of verbeteren van pensioenrechten over reeds verstrekken dienstjaren. De werkgever kan de kosten daarvan, de backservice, ineens ten laste van de winst brengen. Voorgesteld wordt om een werkgeversheffing in te voeren van 15% over de (forfaitair berekende) premie voor die backservice. De heffing blijft beperkt tot situaties waarin de bestuurder / werknemer pensioenrechten opbouwt over een pensioengrondslag van € 500.000 of meer, en de pensioenopbouw vindt plaats volgens het eindloonloonstelsel. Deze pensioenmaatregel moet per 1 januari 2010 in werking treden.

• Lucratieve belangen

Carried interest of carried interest-achtige beloningen worden zwaarder belast. Het gaat hierbij (vooral) om de beloning van private equity managers. Die krijgen voor hun werkzaamheden naast een salaris in geld, vaak vermogensbestanddelen toegekend – zoals aandelen of vorderingen – waarvan het rendement direct of indirect is gekoppeld aan het behalen van bepaalde doelstellingen, zoals het doorverkopen van een belang in een onderneming. Deze vermogensvoordelen worden thans in box 3 in de belastingheffing

betrokken. Dat gaat veranderen voor vermogensbestanddelen die verband houden met een werkzaamheid én waaraan bijzondere voorwaarden zijn verbonden waarmee extra rendement kan worden behaald. Deze 'lucratieve belangen' – zoals aandelen met een hefboommechanisme, winstdelende schuldvorderingen, ratchets – zullen worden belast in box 1, en wel als resultaat uit overige werkzaamheden. Die heffing in box 1 vindt ook plaats als de private equity manager zijn 'lucratieve belangen' via een BV houdt. In deze situatie kan een dubbele belastingheffing over het rendement op de lucratieve belangen – in de BV én in box 1 als resultaat uit overige werkzaamheid – worden voorkomen als de BV de gerealiseerde rendementen of vermogenswinsten op de lucratieve belangen direct als dividend uitkeert aan de aandeelhouder. De belastingheffing is dan gelijk aan de belastingheffing bij een gewone BV: de vennootschapsbelasting plus 25% aanmerkelijk-belangheffing.

Commentaar

Dit wetsvoorstel leidt tot een excessieve belastingheffing over excessieve beloningen!

Het aanpakken van excessen in het beloningsbeleid kan rekenen op brede steun, ook van veel (top)ondernemers. Maar dan moeten de maatregelen tegen die 'niet meer te begrijpen beloningen' wel effectief zijn en ons vestigingsklimaat niet hinderlijk aantasten. Wat er nu wordt voorgesteld is niets anders dan een dubbele belastingheffing over het bovenmatige gedeelte van een vertrekbonus en een pensioenregeling. Minister Bos van Financiën heeft die economische dubbele heffing ook met zoveel woorden toegegeven! Zo'n aanpak met tarieven van 82% passen niet in een fatsoenlijk belastingstelsel. De kritiek richt zich vooral op de voorgestelde regeling voor de vertrekvergoeding. Financiën rekent de salarisverhogingen van de bestuurder/werknemer in de twee jaren voorafgaand aan zijn ontslag per definitie tot de ontslagbonus. Dat is wel erg eenzijdig. Met een tegenbewijsregeling kan een meer evenwichtige regeling worden verkregen: de bestuurder of diens werkgever moeten toch de mogelijkheid hebben om aan te tonen dat een hoger loon in die jaren niets van doen heeft met het (latere) ontslag. Verder gaat Financiën er wel erg gemakkelijk van uit dat Nederland altijd belasting kan heffen over de volledige ontslaguitkering voor een in Nederland werkzame bestuurder van een internationaal opererende onderneming. In belastingverdragen is die heffingsbevoegdheid nog wel eens anders geregeld.

Dit wetsvoorstel zal de gemoederen in politiek Den Haag én in ondernemerskringen nog geruime tijd bezig houden. Wij wachten de noodzakelijke aanpassingen af.

Kantoorpand in aanbouw: HIR voor boekwinst bij verkoop

De ondernemer die een kantoorpand bouwt, dat nog te ontwikkelen pand gaat verhuren, en vervolgens dat pand – met winst – verkoopt nog voordat het in gebruik is genomen, moet erop rekenen dat de inspecteur niet zal accepteren dat die boekwinst in een herinvesteringsreserve (HIR) wordt gestopt. De feiten wijzen dan immers wel erg uit dat het pand is gebouwd met de bedoeling om dat bij de eerste de beste gelegenheid te verkopen. Het kantoorpand behoort dan tot de voorraad, en daarop is de herinvesteringsreserve niet van toepassing, die geldt uitsluitend voor bedrijfsmiddelen. Maar ook hier geldt dat uitzonderingen de regel bevestigen.

BV X kocht in juni 2001 een perceel grond om daarop een kantoorpand te bouwen. Ruim een jaar later,

in augustus werd gestart met de bouw van het pand. Kort daarvoor, in juni 2002, had BV X een deel van het te ontwikkelen pand verhuurd aan een overheidsdienst. In september 2002 werd de rest van het pand verhuurd aan een derde.

BV X verkocht het (nog in aanbouw zijnde) kantoorpand in juni 2003 aan Stichting Pensioenfonds Z. In januari 2004 werd het pand opgeleverd en in gebruik genomen; in dezelfde maand werd het pand notarieel geleverd door BV X aan het pensioenfonds.

Bij de verkoop behaalde BV X een winst van ruim € 3 miljoen. De BV vormde daarvoor een herinvesteringsreserve. De inspecteur weigerde deze reservering. Hij nam het standpunt in dat er geen sprake was van een bedrijfsmiddel: BV X had het kantoorpand gebouwd met de bedoeling om dat bij de eerste geschikte gelegenheid te verkopen.

BV X ging tegen die beslissing in beroep.

Voor Rechtbank Den Haag voerde de BV aan dat zij het kantoorpand had ontwikkeld met de bedoeling om dat te gaan verhuren en langdurig zelf te exploiteren. De verkoop van het kantoorpand nog voordat het was afgebouwd, vloeide voort uit een andere onroerendgoedtransactie die BV X met het pensioenfonds wilde aangaan. De BV wilde twee andere (verhuurde) kantoorpanden van het pensioenfonds overnemen, maar moest daarvoor eerst geld vrijmaken. Dat was gebeurd door de verkoop van het recent ontwikkelde kantoorpand.

Rechtbank Den Haag stelde BV X in het gelijk.

Uit de aangedragen feiten bleek dat de BV het kantoorpand had ontwikkeld om dat duurzaam in haar onderneming te gaan exploiteren. Het pand was bestemd om te worden gebruikt bij het drijven van haar onderneming. Daarmee behoorde het tot het vaste kapitaal van BV X, het kantoorpand moest als een bedrijfsmiddel worden aangemerkt. Het feit dat het pand al vóór de oplevering was verkocht, betekende niet dat het van meet af aan bestemd was om bij de eerste geschikte gelegenheid te worden verkocht. De Rechtbank vond het aannemelijk dat BV X met de verkoop van het kantoorpand en de koop van twee andere panden van het pensioenfonds in feite een ruil van het ene activum door een ander activum had beoogd. De twee aan te kopen panden waren ook bestemd om voor langere tijd te worden verhuurd. De functie van die panden was gelijk aan de functie van het afgestoten pand. BV X kon de boekwinst in een HIR reserveren, de Rechtbank verklaarde het beroep van de BV gegrond.

Commentaar

De bedoeling van de ondernemer maakt hier het verschil. De ondernemer die een pand laat bouwen, daar huurders voor zoekt én vindt, en dat pand verkoopt nog vóórdat het is opgeleverd, heeft de feiten erg tegen. Alles wijst erop dat hij het pand heeft laten bouwen om dat als verhuurd object aan een belegger te verkopen. De winst bij verkoop wordt dan direct belast. Wil de ondernemer die winst kunnen onderbrengen in een herinvesteringsreserve, dan zal hij moeten aantonen dat hij het pand heeft ontwikkeld om dat binnen de eigen onderneming langdurig – als bedrijfsmiddel – te gaan exploiteren, en dat de verkoop door een toevallige samenloop van omstandigheden veel eerder heeft plaatsgevonden dan in eerste instantie de bedoeling was. Het aantonen van die bedoeling loont: het levert de ondernemer een langdurig en dus profijtelijk uitstel van belastingheffing op.

Vakantietoeslag over vakantiedagen

Gaat een van uw werknemers uit dienst en moet u hem nog openstaande vakantiedagen uitbetalen? Let er dan op dat u als werkgever over de waarde van de uit te betalen vakantiedagen ook nog eens vakantietoeslag moet vergoeden. Volgens de wet minimumloon en minimumvakantietoeslag heeft een werknemer recht op 8% vakantietoeslag over het loon.

Herinvesteringsreserve: eenzelfde economische functie ruim uitleggen

De herinvesteringsreserve is een belangrijk fiscaal instrument voor ondernemers. Als de ondernemer een activum – een bedrijfsmiddel – met winst verkoopt, kan hij die winst belastingvrij reserveren in de HIR en die winst afboeken op de kostprijs van een nieuwe investering. Natuurlijk moet hij daarbij spelregels in acht nemen. De ondernemer moet kunnen aantonen dat hij van plan is om te gaan herinvesteren, dat moet binnen drie jaar gebeuren, en de lastige boekwaarderegel moet worden nageleefd. Bij de afboeking van de HIR gelden ruime grenzen. Voor bedrijfsmiddelen die normaliter in niet meer dan tien jaar worden afgeschreven, is een vrije afboeking toegestaan. Wil de ondernemer de HIR afboeken op een bedrijfsmiddel dat helemaal niet wordt afgeschreven (zoals grond) of op een bedrijfsmiddel dat in meer dan tien jaar wordt afgeschreven (zoals vastgoed, schepen), dan geldt wél een beperking: de boekwinst moet zijn ontstaan bij verkoop van een bedrijfsmiddel met ‘eenzelfde economische functie in de onderneming’.

Laatstgenoemde regeling is met name van belang voor ondernemers die bedrijfsmatig in vastgoed beleggen. Zij kunnen de HIR bij herinvestering slechts benutten als dat vastgoed eenzelfde economische functie heeft binnen de onderneming. Een beleggingspand moet derhalve worden vervangen door ander beleggingspand. Maar, zo heeft Hof Amsterdam onlangs beslist, de voorwaarde van ‘eenzelfde economische functie’ moet soepel worden uitgelegd. Als het oude en nieuwe beleggingspand verschillen in (beoogd) rendement of in courantheid is dat geen beletsel om de HIR toe te passen.

BV X hield zich bezig met de bedrijfsmatige verhuur van vastgoed. In 2002 verkocht de BV een in België gelegen woonhuis dat zij in 1998 had laten bouwen en dat zij sinds 2001 verhuurde aan Huib Sterné, de directeur-grotaandeelhouder van BV X. De bij de verkoop behaalde boekwinst reserveerde BV X in een HIR, en die reserve boekte zij af op de koopsom van een in Nederland gelegen bedrijfspand dat aan derden werd verhuurd.

De inspecteur weigerde de toepassing van de HIR. Hij was van mening dat het woonhuis van de DGA in België en het bedrijfspand in Nederland binnen de onderneming van BV X economisch niet eenzelfde functie vervulden.

Rechtbank Haarlem besliste anders. BV X hield zich voornamelijk bezig met de verhuur van bedrijfspanden, en daarom was het te verwachten dat de BV het verkochte woonhuis niet door een ander verhuurd woonhuis wilde vervangen. Dat de verkochte woning aan de DGA en niet aan een derde werd verhuurd, vond de rechter niet van belang. BV X streefde naar een zo hoog mogelijk rendement, zowel bij de investering in het woonhuis in België als met de koop van het verhuurde bedrijfspand.

Hof Amsterdam was het met Rechtbank Haarlem eens. Volgens het Hof was voldaan aan de voorwaarde

van 'eenzelfde economische functie'. De activiteiten van BV X bestonden uit de verhuur van onroerende zaken en zowel de woning in België als het bedrijfspand waren bestemd voor de verhuur aan derden. Hier deed niet aan af dat sprake was van een verschil in (beoogd) rendement en dat er een verschil in courantheid bestond tussen beide onroerende zaken. BV X mocht een HIR vormen voor de boekwinst op de in België gelegen woning en die boekwinst afboeken op het in 2002 gekochte verhuurde bedrijfspand.

Commentaar

Een prettige uitspraak, die bedrijfsmatige beleggers in vastgoed tevreden zal stemmen.

FOR-reservering in jaar van staking

Gaat u dit jaar stoppen met uw eenmanszaak? Stopt u helemaal als ondernemer, of gaat u uw onderneming omzetten in een BV? Vergeet dan niet om in het laatste jaar van uw eenmanszaak maximaal te doteren aan de fiscale oudedagsreserve (FOR). Die FOR kunt u bij staking van de onderneming belastingvrij omzetten in een stamrecht, een recht op lijfrente-uitkeringen voor de oude dag. De wet staat die omzetting toe tot een maximumbedrag dat afhankelijk is van onder meer de leeftijd van de ondernemer. Op dat maximumbedrag moeten de eerder opgebouwde oudedagsvoorzieningen in aftrek worden gebracht. Die aftrek geldt niet voor de FOR-toevoeging in het laatste jaar van uw IB-onderneming. Dat biedt u extra aftrek voor uw oudedagsvoorziening!

Centrale Branchevereniging Wonen: deal met de Belastingdienst

De Belastingdienst en de Centrale Branchevereniging wonen hebben een handhavingsconvenant afgesproken. Dat convenant biedt de ondernemers uit deze branche meer fiscale duidelijkheid, minder rompslomp en een effectiever toezicht. De afspraken gaan in op 1 januari 2009.

De Centrale Branchevereniging Wonen (CBW) is een brancheorganisatie voor woninginrichters in Nederland. De CBW heeft ruim 2.600 leden met meer dan 4.000 vestigingen. Deze leden verkopen meubelen, slaapkamers, keukens, badkamers, gordijnen, zachte vloerbedekking, parket, kurk of andere harde vloerbedekking, woonaccessoires en projectinrichting. Het convenant tussen de Belastingdienst en de aangesloten ondernemers uit de woonmodebranche omvat de volgende werkafspraken:

- De BTW over aanbetalen – zowel bij een vrijwillige als een contractueel overeengekomen aanbetaling – is verschuldigd op het tijdstip van ontvangst van de aanbetaling, en niet pas bij de eindfacturering.
- Spelregels – in de vorm van staffels – voor de (af)waardering van voorraden; voor showroomkeukens en badkameropstellingen geldt een uitzondering: die kunnen als inventaris worden verantwoord en afgeschreven. Voor de (af)waardering van bijmaterialen en decoratieartikelen gelden specifieke afspraken: deze artikelen kunnen tot een kostprijs van € 450 rechtstreeks als kosten worden geboekt.
- Voor personeel geldt een belastingvrije korting op branche-eigen artikelen van maximaal 20% tot ten

hoogste € 500 per jaar. Die korting moet worden berekend over de waarde in het economisch verkeer van de producten minus de consumenten order- en actiekortingen.

- Zekerheid vooraf over de status van freelancers als zelfstandige.
- Werkgevers kunnen een belastingvrije maaltijdvergoeding geven bij overwerk, al dan niet onverwachts, en op koopavonden. Kan de werknemer vanwege zijn werkzaamheden niet thuis eten tussen 17.00 en 20.00 uur, dan is sprake van een maaltijd met een meer dan bijkomstig zakelijk karakter die de werkgever belastingvrij kan verstrekken of vergoeden.
- Een CBW-ondernemer mag voor de opbouw van een garantievoorziening – voor service en garantie – een landelijk geldend percentage van de omzet aanhouden. De ondernemer hoeft daarvoor geen volledige administratie meer bij te houden.

Een ondernemer in de woonmodebranche die het convenant ondertekent, moet in de jaarrekening én in zijn fiscale aangiften het standpunt innemen zoals dat in het convenant is vastgelegd. Hij kan er dan op rekenen dat de Belastingdienst zal volstaan met een beperkt toezicht: slechts een aantal willekeurig gekozen aangiften van CBW-ondernemers zal worden beoordeeld. Voor fiscale onderwerpen waarover geen afspraken zijn gemaakt in het convenant, blijven de normale regels van toezicht gelden. Beide partijen kunnen het convenant met onmiddellijke ingang opzeggen. Een individuele ondernemer kan zijn aansluiting bij het convenant beëindigen als het convenant – periodiek – wordt geactualiseerd. Hij moet dat dan uiterlijk 31 december van dat jaar schriftelijk kenbaar maken aan de Belastingdienst.

Commentaar

Dit convenant ligt in de lijn van het nieuwe denken bij de Belastingdienst. Zie ook BelastingBelangen 2007 nr. 3 [Horizontaal toezicht of de fiscus pootje lichten](#). Vertrouwen is een sleutelwoord bij deze afspraak. De Belastingdienst gaat ervan uit dat ondernemers die aan het convenant meedoen, zich houden aan de afspraken. De Belastingdienst controleert de aangiften van deze ondernemers steekproefsgewijs. Daardoor lopen deze ondernemers minder fiscale risico's én hebben zij minder administratieve lasten. Alleen ondernemers die bij de CBW zijn aangesloten, kunnen aan het convenant meedoen.

Schenk met een uitsluitingsclausule

Ouders die een schenking willen doen aan hun kind dat in gemeenschap van goederen is getrouwd, of binnenkort in gemeenschap van goederen zal trouwen, willen soms voorkomen dat hun schoonzoon of schoondochter de helft van die schenking krijgt. Zij kunnen dan bepalen dat de schenking niet zal vallen in het (toekomstige) gezamenlijke vermogen, maar dat het geschonken bedrag privé-vermogen blijft van hun eigen kind. Dit kan door een uitsluitingsclausule op te nemen bij de schenking. Laat de notaris het regelen. En vraag de notaris of in uw situatie een harde of juist een zachte uitsluitingsclausule geschikt is.

BV verkoopt pand aan DGA: 'kosten verkoper' afgewezen

De aan- en verkoop van een pand brengt kosten met zich mee – denk aan de 6% overdrachtsbelasting, de kosten van de notaris, enz. – en die kosten worden meestal door de koper betaald. Het pand wordt dan kosten koper (k.k.) overgedragen. Bij een overdracht vrij op naam (v.o.n.) betaalt de verkoper de transactiekosten, maar dan bedingt de verkoper meestal wel een hogere prijs voor het pand. Economisch gezien komen de kosten dan ook voor rekening van de koper. Die verdeling moet ook worden aangehouden als de BV een pand verkoopt aan haar directeur-groootaandeelhouder en de BV de kosten op die transactie voor haar rekening neemt. Gebeurt dat niet, dan heeft dat vervelende fiscale gevolgen.

Karel de Vryus was directeur-enigaandeelhouder van BV X, een vastgoedvennootschap. Bij notariële akte van 31 december 2003 kocht De Vryus een pand van zijn BV voor € 636.000. Dat pand was aan derden verhuurd. De overdrachtprijs van € 636.000 was vastgesteld door een door BV X ingeschakelde vastgoedtaxateur en daarna geaccordeerd door een vastgoedtaxateur van de Belastingdienst. BV X verkocht het pand 'kosten verkoper'. De BV bracht alle op de verkoop vallende kosten van in totaal € 37.425 ten laste van haar bedrijfsresultaat over 2003.

De inspecteur accepteerde dat niet. Hij stelde dat bestaande bouw tussen derden doorgaans wordt verkocht op basis van 'kosten koper'. Doordat de BV de kosten van de transactie voor haar rekening nam, werd De Vryus als aandeelhouder van de BV bevoordeeld. Dat was een verkapte uitdeling van winst: de BV kon de € 37.425 niet in aftrek brengen, en datzelfde bedrag was bij De Vryus belast in box 2 als vrucht op zijn aandelenbezit in de BV.

Rechtbank Den Haag was met de inspecteur van mening dat een overdracht van bestaand vastgoed tegen 'kosten verkoper' uitzonderlijk is. Onafhankelijke derden komen dat zelden overeen, hooguit bij zeer bijzondere omstandigheden. BV X en haar DGA hadden niet aannemelijk gemaakt dat die bijzondere omstandigheden zich in de berechte situatie voordeden. De Rechtbank verwierp ook het verweer van de BV dat de getaxeerde overdrachtprijs te hoog was en dat door de overdracht 'kosten verkoper' daarvoor enige compensatie was geboden. De Haagse rechter vond het niet aannemelijk dat de huurwaarde van het pand ten tijde van de overdracht onder druk stond. Het beroep van BV X werd ongegrond verklaard.

Commentaar

Geen voorbeeld ter navolging. De DGA in deze procedure vond de prijs die hij voor het pand aan zijn BV moest betalen achteraf te hoog, en door zijn BV voor de overdrachtskosten te laten opdraaien dacht hij daarvoor enige compensatie te vinden. Die aanpak kon alleen maar mislukken. De DGA had de taxatierapporten moeten aanvechten. Maar daarvan verwachtte hij kennelijk weinig succes.

Middeling: een onverwachte teruggaaf van belasting

Als u een sterk wisselend (belastbaar) inkomen heeft gehad in box 1 over drie aaneengesloten jaren, heeft u wellicht recht op een onverwachte belastingteruggave. Door het inkomen te middelen over die drie jaren kunt u de nadelige werking van het progressieve tarief van de inkomstenbelasting ongedaan maken. Door de middeling wordt de belasting herrekend, en wel op basis van het gemiddelde inkomen over die drie jaren. Het verschil tussen de werkelijk geheven belasting en de herrekende belasting na middeling wordt terugbetaald. Middeling is alleen mogelijk over het inkomen in box 1. In box 2 en box 3 geldt een vast proportioneel tarief, zodat middeling hier zinloos is. Het verzoek om middeling moet worden ingediend binnen 36 maanden nadat de laatste belastingaanslag over de drie jaren van het middelingstijdvak onherroepelijk is geworden.

Wat niet weet, wat niet deert

De ondernemer die zijn fiscale zaken laat verzorgen door zijn belastingadviseur, kan niet beboet worden als blijkt dat hij zijn fiscale verplichtingen niet is nagekomen als gevolg van een miscommunicatie tussen hem en zijn adviseur. De ondernemer treft geen blaam, en dan kan hem geen boete worden opgelegd.

Suzanne Grob dreef een onderneming. Haar fiscale zaken had ze uitbesteed aan een belastingadviseur. Die verzorgde ook de maandelijkse aangiften omzetbelasting. Bij controle van de Belastingdienst bleek dat Grob over enkele jaren te weinig omzetbelasting had afgedragen. Grob's adviseur maakte jaarlijks een herrekening van de verschuldigde omzetbelasting, en daaruit bleek dat er aanvullend BTW moest worden afgedragen. De adviseur had de meer af te dragen BTW wel als schuld in de jaarrekening van Grob's onderneming opgevoerd, maar suppletieaangiften had hij niet ingediend. Hij was ervan uitgegaan dat Grob die extra aangiften zou indienen. Grob had dat niet gedaan: zij was ervan uitgegaan dat haar adviseur dat zou doen.

De inspecteur legde Grob naheffingsaanslagen BTW op met een boete van 50% over 2001 en 2002 en van 25% over 2003 en 2004.

Grob verzette zich tegen de boetes.

Voor de rechter stelde zij dat zij door haar gebrek aan fiscale kennis niet uit de jaarstukken had kunnen aflezen of begrijpen dat zij nog een extra suppletie-aangifte voor de BTW had moeten indienen. Juist vanwege haar gebrekkige fiscale kennis van zaken had zij een belastingadviseur ingeschakeld om – onder meer – de BTW van haar onderneming te regelen. Die adviseur had haar nooit klip en klaar gezegd dat zij na de maandelijkse BTW-afdracht nog aanvullend BTW moest afdragen.

De inspecteur stelde daartegenover dat het inschakelen van een adviseur de ondernemer niet ontslaat van de verplichting om zelf de aangiften omzetbelasting én de jaarstukken van de onderneming te controleren. Had Grob zich aan deze zorgplicht gehouden, dan had zij kunnen begrijpen dat zij aanvullend BTW moest afdragen. Grob's adviseur had elk jaar weer de jaarrekening met haar besproken, en daaruit had zij moeten begrijpen dat zij nog BTW verschuldigd was. Daarmee stond voor de inspecteur vast dat er sprake was van voorwaardelijk opzet, en dat rechtvaardigde een boete van 50%. Rechtbank Leeuwarden was het daar niet mee eens. De Rechtbank vond het niet aannemelijk dat Grob uit de jaarlijkse bespreking van de jaarrekening had kunnen of moeten begrijpen dat zij nog BTW moest afdragen. Haar gebrekkige kennis van fiscale zaken was daar debet aan. De Rechtbank kwam tot de conclusie dat de inspecteur de voor de boete vereiste opzet of grove schuld niet aannemelijk had gemaakt: de boete werd vernietigd.

Commentaar

Deze uitspraak borduurt voort op het arrest van de Hoge Raad van december 2006, waarin ons hoogste rechtscollege heeft beslist dat de inspecteur uitsluitend een boete kan opleggen als er sprake is van 'eigen schuld' van de belastingplichtige. Fouten, nalatigheden en vergissingen van de adviseur kunnen niet meer aan de ondernemer worden toegerekend. Die kan daar niet meer voor worden beboet. De ondernemer die een beroep wil doen op deze gunstige rechtspraak, moet zijn fiscale zaken wél aan een capabele, betrouwbare adviseur hebben uitbesteed. Of, zoals de Hoge Raad het zegt, "de belastingplichtige moet de zorg hebben betracht die redelijkerwijs van hem kan worden gevergd bij de keuze van zijn adviseur en bij de samenwerking met die adviseur". De procederende ondernemer in deze zaak voldeed aan die voorwaarde: zij wist zelf weinig tot niets van fiscale zaken, zij had een gekwalificeerde adviseur in de arm genomen, en daarmee konden de fiscale mankementen in haar bedrijfsvoering haar niet meer worden aangerekend.